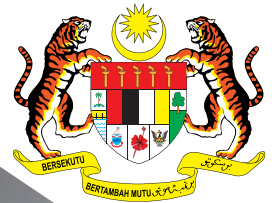

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA 2016

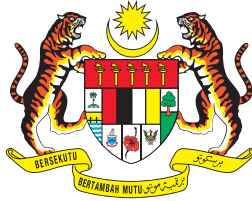
PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI DAN
PRESTASI KEWANGAN
AGENSI

**NEGERI
PULAU PINANG**

JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

**PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI
DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI**

**NEGERI PULAU PINANG
TAHUN 2016**

Jabatan Audit Negara Malaysia

KANDUNGAN

KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
KATA PENDAHULUAN	vii
INTISARI LAPORAN	xi
BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016	
Pendahuluan	3
Objektif dan Metodologi Pengauditan	4
Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2016	4
BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI	
Latar Belakang	9
Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri	9
Kumpulan Wang Disatukan	9
Wang Awam	11
Akaun Hasil Disatukan	12
Akaun Pinjaman Disatukan	21
Akaun Amanah Disatukan	22
Penyata Prestasi Kewangan	26
Penyata Akaun Memorandum	27
Nota Kepada Penyata Kewangan	34
Rumusan dan Syor Audit	36
BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI	
Pencapaian Pelaksanaan Rancangan Pembangunan	41
Rumusan	44

PERKARA	MUKA SURAT
BAHAGIAN IV - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI	
Pendahuluan	49
Pengauditan Penyata Kewangan	49
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan	50
Pengesahan Penyata Kewangan	50
Pembentangan Penyata Kewangan	51
Prestasi Kewangan	51
Rumusan dan Syor Audit	61
BAHAGIAN V - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI	
Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Aktiviti Jabatan/Agensi serta Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri	65
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri	65
PENUTUP	69
LAMPIRAN	
I Laporan Ketua Audit Negara	73
II Pernyataan Pegawai Kewangan Negeri dan Bendahari Negeri	74
III Penyata Kedudukan Kewangan	75
IV Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai	76
V Penyata Prestasi Kewangan	78
VI Penyata Akaun Memorandum	79
VII Nota Kepada Penyata Kewangan	80

KATA PENDAHULUAN

KATA PENDAHULUAN

---

1. Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri Pulau Pinang tahun 2016 ini hanya mengandungi laporan mengenai Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2016, Analisis Kewangan Kerajaan Negeri, Rancangan Pembangunan Kerajaan Negeri, Penyerahan, Pengesahan, Pembentangan Penyata Kewangan dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri serta Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara dan Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri. Laporan mengenai Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi yang biasanya dilaporkan dalam laporan ini telahpun dilaporkan di dalam Laporan Ketua Audit Negara mengenai Aktiviti/Kewangan Jabatan/Agensi dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Pulau Pinang Tahun 2016 Siri 1.
2. Perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit Penyata Kewangan Kerajaan Persekutuan/Negeri/Agensi dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri Pulau Pinang. Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong akan menitahkan supaya Laporan itu dibentangkan di Parlimen manakala Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri Pulau Pinang memperkenankan untuk dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang.
3. Laporan mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2016 disediakan hasil daripada pengauditan yang dijalankan di Jabatan Kewangan Negeri dan beberapa Jabatan/Agensi Negeri sepanjang tahun 2016. Bagi tujuan pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2016, pengauditan terhadap sistem perakaunan serta dokumen yang berkaitan dengan terimaan dan bayaran telah dijalankan di Jabatan Kewangan Negeri.
4. Pengauditan dijalankan adalah bertujuan untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun berkenaan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan mengenainya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Pengauditan adalah dibuat dengan berpandukan kepada Akta Audit 1957 dan piawaian pengauditan yang diluluskan serta *International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI) 1000*.

5. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai Jabatan/Agensi Negeri Pulau Pinang yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Madinah Binti Mohamad', with a horizontal line underneath.

(TAN SRI DR. MADINAH BINTI MOHAMAD)

Ketua Audit Negara

Malaysia

Putrajaya

11 Oktober 2017

INTISARI LAPORAN

INTISARI LAPORAN

BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016

1. Pada keseluruhannya, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah menunjukkan gambaran yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2016. Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah dapat disahkan kerana dokumen sokongan dan rekod perakaunan telah disediakan dan diselenggara dengan sewajarnya, teratur, kemas kini dan mencukupi untuk mengesahkan semua butiran dalam Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016.

BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

2. Pada keseluruhannya, analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang pada akhir tahun 2016 adalah baik. Pada tahun 2016, Kumpulan Wang Disatukan mencatatkan peningkatan sejumlah RM269.09 juta atau 17.3% kepada RM1,828.53 juta berbanding RM1,559.44 juta pada tahun 2015. Baki Akaun Hasil Disatukan pada 31 Disember 2016 telah meningkat sejumlah RM89.21 juta atau 9.4% kepada RM1,041.74 juta berbanding sejumlah RM952.53 juta pada tahun 2015. Hasil yang dikutip pada tahun 2016 juga meningkat sejumlah RM132.18 juta atau 14.7% berbanding tahun 2015 iaitu daripada RM897.66 juta menjadi RM1,029.84 juta. Kedudukan aset yang terdiri daripada wang tunai dan pelaburan juga meningkat sejumlah RM269.09 juta. Kerajaan Negeri disyorkan untuk mengekalkan prestasi menambahkan hasil terutama hasil cukai dan mengekalkan perbelanjaan berhemat bagi memastikan kedudukan kewangannya kekal baik. Di samping itu, walaupun Kerajaan Negeri telah berjaya mengurangkan tunggakan hasil pada tahun 2016 namun disyorkan supaya meneruskan usaha untuk mengutip tunggakan hasil berjumlah RM82.96 juta pada akhir tahun 2016 yang terdiri daripada cukai tanah, bayaran balik pinjaman penuntut, ansuran atau sewa rumah kos rendah serta hasil-hasil lain. Tindakan hapus kira hendaklah diambil ke atas tunggakan hasil yang berusia melebihi tujuh (7) tahun. Selain itu, Kerajaan Negeri juga disyorkan untuk mengkaji semula Arahan Akaun Amanah Jabatan Kewangan Negeri bagi memastikan akaun tersebut dikendalikan dengan teratur selaras dengan tujuan penubuhannya. Manakala bagi deposit-deposit yang tidak dituntut yang masih dipegang oleh Kerajaan Negeri, tindakan segera

hendaklah diambil bagi mengembalikan deposit yang telah mencapai tujuannya. Jika pendeposit tidak dapat dihubungi dan segala usaha telah dibuat, tindakan pelarasan kepada akaun hasil mengikut AP162 atau tindakan memindahkan deposit kepada Pendaftar Wang Tidak Dituntut (Jabatan Akauntan Negara Malaysia) seperti yang ditetapkan dalam Akta Wang Tidak Dituntut 1965 hendaklah dilaksanakan.

BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

3. Prestasi pencapaian perbelanjaan projek-projek di bawah rancangan pembangunan Kerajaan Negeri bagi tahun 2016 yang dibiayai oleh Kerajaan Negeri secara keseluruhannya adalah kurang memuaskan. Ini kerana walaupun sejumlah RM307.45 juta atau 88.8% direkodkan sebagai telah dibelanjakan daripada peruntukan sejumlah RM346.12 juta, pihak Audit mendapati perbelanjaan sebenar adalah RM233.84 juta atau 67.6% sahaja manakala sejumlah RM73.61 juta lagi adalah pelarasan baki yang telah dipindahkan ke Akaun Amanah Jabatan Kewangan Negeri. Sementara itu, daripada 2,868 bilangan projek yang dirancang, sebanyak 2,761 projek atau 96.3% dilaporkan telah berjaya disiapkan. Walau bagaimanapun, semakan Audit mendapati bilangan sebenar projek yang siap sepenuhnya dalam tahun 2016 adalah 2,737 projek atau 95.4% berbanding 2,761 projek siap yang dilaporkan. Prestasi pelaksanaan projek-projek di bawah rancangan pembangunan Kerajaan Negeri bagi tahun 2016 secara keseluruhannya adalah baik.

BAHAGIAN IV - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

4. Setakat 30 Jun 2017, Jabatan Audit Negara Negeri Pulau Pinang telah mengesahkan sebanyak 11 penyata kewangan bagi tahun berakhir 2015 yang terdiri daripada lapan (8) penyata kewangan Badan Berkanun Negeri, dua (2) penyata kewangan Pihak Berkuasa Tempatan dan satu (1) penyata kewangan Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang. Sebanyak sepuluh (10) penyata kewangan telah diberi Laporan Tanpa Teguran manakala satu (1) Badan Berkanun Negeri telah diberi Laporan Berteguran. Keperluan pembentangan penyata kewangan yang telah disahkan di Dewan Undangan Negeri sebagaimana kehendak undang-undang telah diambil perhatian oleh pihak Kerajaan Negeri dan Agensi Negeri. Sehingga Jun 2017, sebanyak sembilan (9) Penyata Kewangan Agensi Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2015 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada 15 November 2016. Bagi Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang dan Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang, Penyata Kewangan tidak dibentangkan kerana tidak ada keperluan perundangan untuk berbuat demikian. Selain itu, semua 11 penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 telah diterima sebelum 30 April 2017.

BAHAGIAN V - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

5. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri Pulau Pinang Tahun 2015 serta Laporan Ketua Audit Negara mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Siri 2 Tahun 2015 telah dibentangkan pada 22 Mei 2017. Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri telah bermesyuarat sebanyak tujuh (7) kali pada tahun 2016 dan tiga (3) kali sehingga 30 Jun 2017 bagi membincangkan Laporan Ketua Audit Negara yang terkini dan memastikan syor Jawatankuasa diambil tindakan oleh Ketua Jabatan dan Agensi Negeri.

BAHAGIAN I
PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI
BAGI TAHUN BERAKHIR
31 DISEMBER 2016

BAHAGIAN I

PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016

---

1. PENDAHULUAN

1.1. Seksyen 16(1) Akta Tatacara Kewangan, 1957 menghendaki Pihak Berkuasa Kewangan Negeri menyediakan Penyata Kewangan secepat mungkin selepas penutupan akaun bagi tahun berkenaan. Penyata tersebut hendaklah dikemukakan kepada Ketua Audit Negara dalam tempoh tujuh (7) bulan selepas berakhirnya tahun kewangan berkenaan untuk diaudit seperti diperuntukkan di bawah Seksyen 9 Akta Audit, 1957.

1.2. Selaras dengan peruntukan undang-undang tersebut, Pegawai Kewangan Negeri telah mengemukakan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 kepada Jabatan Audit Negara pada **9 Januari 2017**. Penyata tersebut melaporkan semua urusan niaga kewangan asas tunai bagi tahun 2016 berkaitan dengan sumber dan penggunaan wang awam. Penyata tersebut mengandungi Laporan Bendahari Negeri, Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

1.3. Laporan Bendahari Negeri menerangkan kedudukan kewangan Kerajaan Negeri yang memberi ringkasan urusan niaga kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016.

1.4. Penyata Kedudukan Kewangan menunjukkan jumlah pegangan Wang Awam Kerajaan terdiri daripada wang tunai dan pelaburan yang dipegang bagi Kumpulan Wang Disatukan. Selaras dengan asas perakaunan tunai ubahsuai yang diguna pakai oleh Kerajaan Negeri, hanya Pelaburan Am yang terdiri daripada Saham dan Deposit Dalam Negeri jangka panjang dilaporkan dalam Penyata Kedudukan Kewangan. Pelaburan lain pula dilaporkan dalam Penyata Akaun Memorandum.

1.5. Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai menunjukkan penerimaan dan pembayaran bagi tahun 2016. Penerimaan adalah terdiri daripada hasil, pinjaman penerimaan modal dan penerimaan lain seperti amanah dan deposit. Pembayaran pula adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal dan bayaran balik pinjaman.

1.6. Penyata Prestasi Kewangan menunjukkan lebih atau kurang hasil keseluruhan berbanding jumlah perbelanjaan mengurus dan pembangunan serta sumber pembiayaannya. Penyata ini juga menunjukkan pergerakan dana dalam

Pinjaman, Terimaan Balik Pinjaman dan Pelbagai Terimaan serta Perubahan Tunai, Pelaburan dan Amanah.

1.7. Penyata Akaun Memorandum menunjukkan kedudukan aset dan liabiliti Kerajaan Negeri. Aset Kerajaan Negeri merangkumi Pinjaman Boleh Dituntut dan Pelaburan. Manakala liabiliti Kerajaan Negeri pula terdiri daripada Hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan dan Pelbagai Liabiliti.

1.8. Nota Kepada Penyata Kewangan pula memberi penerangan dan maklumat terperinci mengenai jumlah yang ditunjukkan dalam Penyata Kewangan dan juga maklumat tambahan.

2. OBJEKTIF DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

2.1. Pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 adalah untuk memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

2.2. Pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen dijalankan secara berterusan sepanjang tahun 2016. Pemerhatian Audit mengenainya telah dibangkitkan kepada Jabatan Kewangan Negeri Pulau Pinang dan Jabatan-jabatan Negeri melalui surat pemerhatian Audit sebaik sahaja pengauditan selesai dijalankan dan disalinkan kepada YB Setiausaha Kerajaan Negeri untuk makluman.

2.3. *Exit Conference* bersama YB Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang, Timbalan Pegawai Kewangan Negeri Pulau Pinang dan Ketua-ketua Jabatan telah diadakan pada **27 April 2017**.

3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016

3.1. Pengauditan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan berasaskan kepada piawaian pengauditan yang diluluskan serta *International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI) 1000*. Akta dan piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan bagi mendapat kepastian yang munasabah sama ada Penyata Kewangan adalah bebas daripada kesilapan dan ketinggalan yang ketara.

3.2. Pengauditan itu termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan penzahiran yang mencukupi dalam penyampaian Penyata Kewangan. Persembahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang pada tahun 2016 adalah selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan yang dikeluarkan oleh Akauntan Negara Malaysia pada bulan

Disember 2011 . **Pada pendapat Audit, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang pada keseluruhannya menunjukkan gambaran yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 dan rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.** Sijil Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disertakan bersama dengan Pernyataan Pegawai Kewangan Negeri, Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan adalah seperti di **Lampiran I** hingga **Lampiran VII**.

BAHAGIAN II
ANALISIS KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4. LATAR BELAKANG

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang Tahun 2016, juga membuat analisis terhadap data kewangan bagi menilai tahap prestasi kewangan Kerajaan Negeri. Analisis yang dijalankan adalah berdasarkan Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

4.1. KEDUDUKAN KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Penyata Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri ini menunjukkan pegangan Wang Awam di bawah Kumpulan Wang Disatukan. Wang Awam terdiri daripada Wang Tunai dan Pelaburan yang dipegang bagi Kumpulan Wang Disatukan melalui Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan.

4.2. KUMPULAN WANG DISATUKAN

4.2.1. Kumpulan Wang Disatukan terdiri daripada tiga (3) akaun iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan. Pada akhir tahun 2016, Kumpulan Wang Disatukan adalah berjumlah RM1,828.53 juta. Jumlah tersebut terdiri daripada aset berbentuk wang tunai sejumlah RM9.93 juta dan pelaburan sejumlah RM1,818.60 juta. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tahun 2016 berbanding tahun 2015 adalah seperti di **Jadual 4.1**.

JADUAL 4.1
KEDUDUKAN KUMPULAN WANG DISATUKAN BAGI TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BIL.	BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Hasil Disatukan	952.53	1,041.74	89.21	9.4
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	-	-
	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	606.91	786.79	179.88	29.6
	<i>i. Kumpulan Wang Amanah:</i>				
3.	• <i>Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	177.68	179.07	1.39	0.8
	• <i>Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	313.34	427.88	114.54	36.6
	<i>ii. Deposit</i>	115.89	179.84	63.95	55.2
	JUMLAH	1,559.44	1,828.53	269.09	17.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

4.2.2. Analisis Audit mendapati baki Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan Negeri mencatat peningkatan berjumlah RM269.09 juta atau 17.3% kepada RM1,828.53 juta pada tahun 2016 berbanding RM1,559.44 juta pada tahun 2015. Peningkatan ini adalah hasil daripada peningkatan Akaun Hasil Disatukan berjumlah RM89.21 juta dan Akaun Amanah Disatukan berjumlah RM179.88 juta.

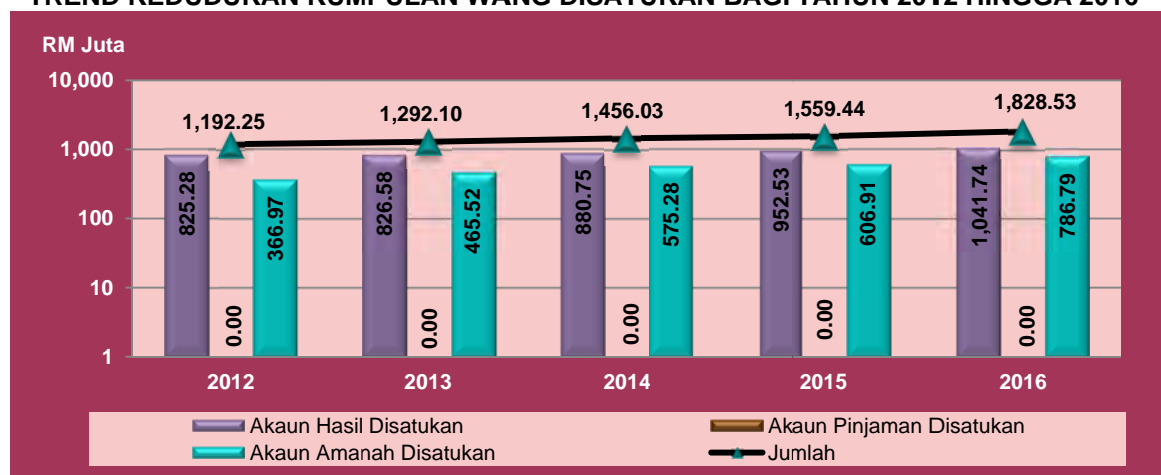
4.2.3. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tempoh tahun 2012 hingga 2016 menunjukkan trend yang meningkat seperti di **Jadual 4.2** dan **Carta 4.1**. Analisis Audit mendapati kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada tahun 2016 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima (5) tahun berbanding tahun-tahun sebelumnya.

JADUAL 4.2
KEDUDUKAN KUMPULAN WANG DISATUKAN BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

BIL.	BUTIRAN	TAHUN				
		2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)
1.	Akaun Hasil Disatukan	825.28	826.58	880.75	952.53	1,041.74
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	366.97	465.52	575.28	606.91	786.79
	<i>i. Kumpulan Wang Amanah:</i>					
	• Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	163.70	237.97	200.45	177.68	179.07
	• Kumpulan Wang Amanah Awam	112.87	145.60	271.07	313.34	427.88
	<i>ii. Deposit</i>	90.40	81.95	103.76	115.89	179.84
JUMLAH		1,192.25	1,292.10	1,456.03	1,559.44	1,828.53

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016

CARTA 4.1
TREND KEDUDUKAN KUMPULAN WANG DISATUKAN BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016

4.3. WANG AWAM

4.3.1. Pelaburan

4.3.1.1. Seksyen 8 Akta Tatacara Kewangan 1957 menyatakan Kerajaan Negeri dibenarkan membuat pelaburan di bank, institusi kewangan dan syarikat sekiranya mempunyai lebih wang. Pelaburan Kumpulan Wang Amanah adalah selaras dengan Seksyen 9 dan Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan 1957, Arahan Amanah dan peraturan yang dikuatkuasakan. Pelaburan Kerajaan Negeri adalah terdiri daripada Pelaburan Am dan Pelaburan Kumpulan Wang Amanah. Pelaburan Am adalah semua pelaburan yang dibuat daripada lebih Kumpulan Wang Disatukan selain daripada pelaburan Kumpulan Wang Amanah.

4.3.1.2. Analisis jumlah pelaburan pada tahun 2016 berbanding tahun 2015 menunjukkan peningkatan sejumlah RM266.15 juta atau 17.1% menjadi RM1,818.60 juta pada akhir tahun 2016 berbanding RM1,552.45 juta pada akhir tahun 2015 seperti di **Jadual 4.3**. Peningkatan baki akaun Pelaburan Kerajaan Negeri adalah disebabkan oleh peningkatan jumlah simpanan tetap berjumlah RM258 juta dalam tahun 2016. Pada tahun 2016, faedah yang diterima daripada simpanan tetap berjumlah RM56.88 juta dan dividen yang diterima daripada saham berjumlah RM3.38 juta.

JADUAL 4.3
PELABURAN KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG
PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BIL.	BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pelaburan Kumpulan Wang Amanah				
	i. Kumpulan Wang Amanah Bantuan TYT YDP Negeri Pulau Pinang	2.20	2.15	-0.05	-2.3
	ii. Akaun Amanah <i>Future Foundation</i>	19.80	28.00	8.20	41.4
JUMLAH PELABURAN KUMPULAN WANG AMANAH		22.00	30.15	8.15	37.0
2.	Pelaburan Am terdiri daripada:				
	i. Simpanan Tetap	1,499.00	1,757.00	258.00	17.2
	ii. Saham	31.45	31.45	-	-
JUMLAH PELABURAN AM		1,530.45	1,788.45	258.00	16.9
JUMLAH		1,552.45	1,818.60	266.15	17.1

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

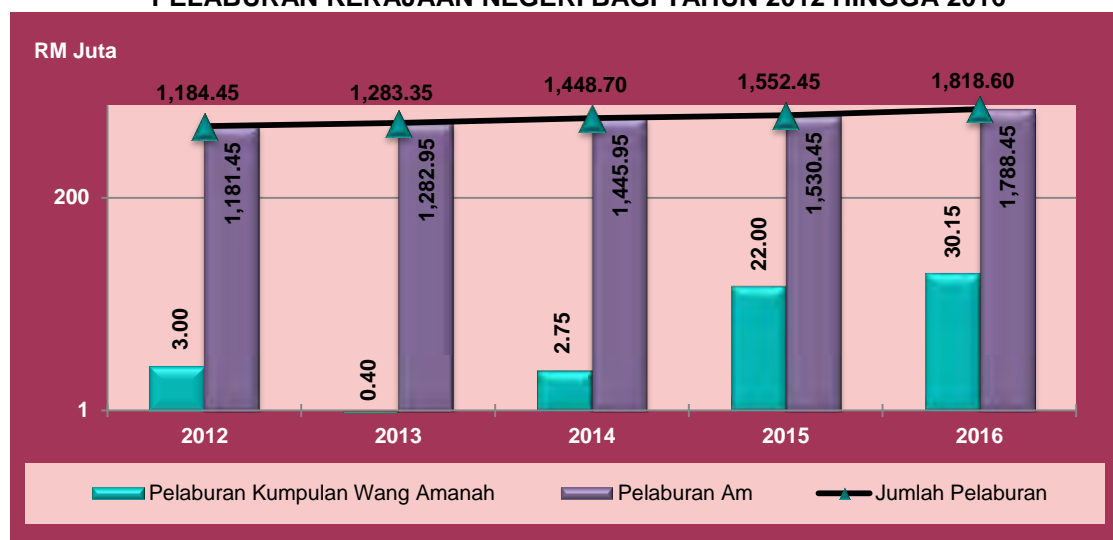
4.3.1.3. Kedudukan baki pelaburan bagi tahun 2012 hingga 2016 menunjukkan jumlah pelaburan meningkat sejumlah RM634.15 juta atau 53.5%. Pelaburan tahun 2016 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima (5) tahun seperti di **Jadual 4.4** dan **Carta 4.2**.

JADUAL 4.4
PELABURAN KERAJAAN NEGERI BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

BIL.	BUTIRAN	TAHUN				
		2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)
1.	Pelaburan Kumpulan Wang Amanah	3.00	0.40	2.75	22.00	30.15
2.	Pelaburan Am	1,181.45	1,282.95	1,445.95	1,530.45	1,788.45
JUMLAH		1,184.45	1,283.35	1,448.70	1,552.45	1,818.60

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

CARTA 4.2
PELABURAN KERAJAAN NEGERI BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2012 hingga 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

4.4. AKAUN HASIL DISATUKAN

4.4.1. Akaun Hasil Disatukan merekod semua urusan penerimaan hasil dan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri. Akaun ini ditubuhkan mengikut Perkara 97 dan 98 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7(a), Akta Tatacara Kewangan 1957.

4.4.1.1. Kerajaan Negeri telah mengakhiri tahun kewangan 2016 dengan surplus sejumlah RM89.21 juta. Surplus ini berpunca daripada hasil yang diperoleh berjumlah RM1,029.84 juta berbanding perbelanjaan Kerajaan Negeri berjumlah RM940.63 juta pada tahun 2016. Dengan surplus ini, baki terkumpul Akaun Hasil Disatukan telah meningkat menjadi RM1,041.74 juta pada akhir tahun 2016 seperti di **Jadual 4.5**.

JADUAL 4.5
KEDUDUKAN AKAUN HASIL DISATUKAN
PADA TAHUN 2016 BERBANDING TAHUN 2015

BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN	
	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
	Baki Pada 1 Januari	880.75	952.53	71.78
Hasil	897.66	1,029.84	132.18	14.7
Perbelanjaan Mengurus	825.88	940.63	114.75	13.9
Surplus	71.78	89.21	17.43	24.3
BAKI PADA 31 DISEMBER	952.53	1,041.74	89.21	9.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

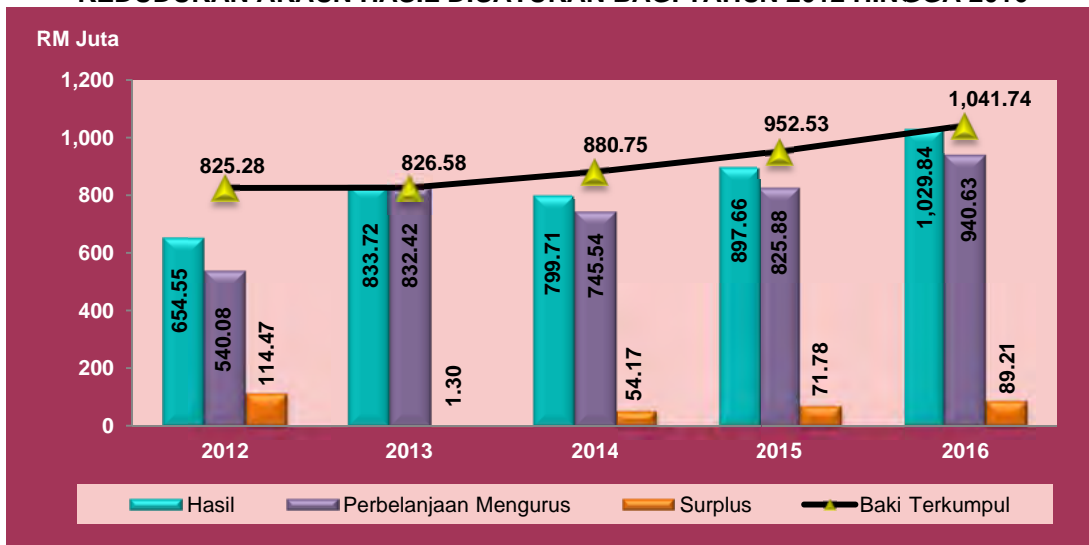
4.4.1.2. Analisis perbandingan hasil dan perbelanjaan bagi tahun 2012 hingga 2016 menunjukkan Kerajaan Negeri memperoleh surplus pada setiap tahun dan tahun 2013 mencatatkan surplus yang terendah berbanding dengan tahun-tahun lain seperti di **Jadual 4.6** dan **Carta 4.3**. Bagaimanapun, baki Akaun Hasil Disatukan Kerajaan Negeri menunjukkan trend meningkat dan baki lebih terkumpul pada tahun 2016 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima (5) tahun.

JADUAL 4.6
KEDUDUKAN AKAUN HASIL DISATUKAN BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

BUTIRAN	TAHUN				
	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)
Baki Pada 1 Januari	710.81	825.28	826.58	880.75	952.53
Hasil	654.55	833.72	799.71	897.66	1,029.84
Perbelanjaan Mengurus	540.08	832.42	745.54	825.88	940.63
Surplus	114.47	1.30	54.17	71.78	89.21
BAKI PADA 31 DISEMBER	825.28	826.58	880.75	952.53	1,041.74

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016

CARTA 4.3
KEDUDUKAN AKAUN HASIL DISATUKAN BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016

4.4.2. Hasil

4.4.2.1. Kerajaan Negeri Pulau Pinang memungut tiga (3) jenis hasil yang terdiri daripada Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Hasil yang dikutip oleh Kerajaan Negeri pada tahun 2016 berjumlah RM1,029.84 juta atau 49.8% melebihi anggaran hasil. Perbandingan anggaran hasil dengan kutipan hasil sebenar bagi tahun 2016 adalah seperti di **Jadual 4.7**.

JADUAL 4.7
KUTIPAN HASIL SEBENAR BERBANDING
ANGGARAN YANG DILULUSKAN BAGI TAHUN 2016

BIL.	JENIS HASIL	ANGGARAN HASIL (RM Juta)	HASIL SEBENAR (RM Juta)	PERUBAHAN	
				(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	135.80	133.11	-2.69	-2.0
2.	Hasil Bukan Cukai	448.84	579.80	130.96	29.2
3.	Terimaan Bukan Hasil	102.76	316.93	214.17	208.4
JUMLAH		687.40	1,029.84	342.44	49.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2016

4.4.2.2. Kutipan Hasil Sebenar Tahun 2016 Berbanding Tahun 2015

Hasil yang dikutip oleh Kerajaan Negeri pada tahun 2016 adalah berjumlah RM1,029.84 juta iaitu meningkat sejumlah RM132.18 juta atau 14.7% berbanding tahun 2015 yang berjumlah RM897.66 juta. Jumlah kutipan hasil mengikut tiga (3) jenis hasil adalah seperti di **Jadual 4.8**.

**JADUAL 4.8
KUTIPAN HASIL PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015**

BIL.	JENIS HASIL	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
		1.	Hasil Cukai	128.92	133.11
2.	Hasil Bukan Cukai	591.77	579.80	-11.97	-2.0
3.	Terimaan Bukan Hasil	176.97	316.93	139.96	79.1
JUMLAH		897.66	1,029.84	132.18	14.7

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

4.4.2.3. Prestasi Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tempoh Lima Tahun

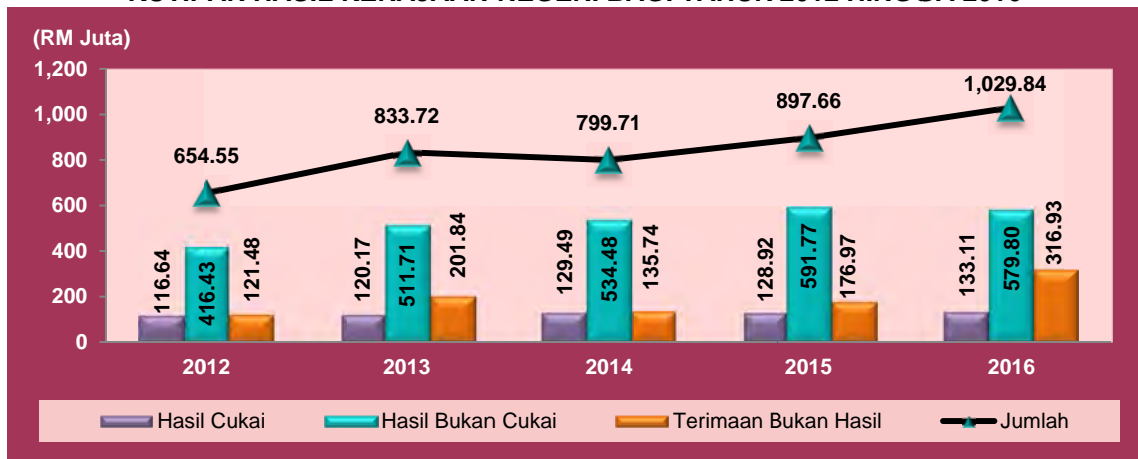
Analisis Audit mendapati prestasi kutipan hasil Kerajaan Negeri menunjukkan trend meningkat setiap tahun kecuali menurun pada tahun 2014. Prestasi kutipan hasil Kerajaan Negeri bagi tahun 2012 hingga 2016 adalah seperti di **Jadual 4.9** dan **Carta 4.4**. Kutipan hasil Kerajaan Negeri pada tahun 2012 berjumlah RM654.55 juta telah meningkat dengan ketara sejumlah RM375.29 juta atau 57.3% menjadi RM1,029.84 juta pada tahun 2016. Kutipan hasil tahun 2016 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima (5) tahun.

**JADUAL 4.9
KUTIPAN HASIL KERAJAAN NEGERI BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016**

BIL.	JENIS HASIL	TAHUN				
		2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai	116.64	120.17	129.49	128.92	133.11
2.	Hasil Bukan Cukai	416.43	511.71	534.48	591.77	579.80
3.	Terimaan Bukan Hasil	121.48	201.84	135.74	176.97	316.93
JUMLAH		654.55	833.72	799.71	897.66	1,029.84

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016

**CARTA 4.4
KUTIPAN HASIL KERAJAAN NEGERI BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016**

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016

4.4.2.4. Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri

Penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri adalah terdiri daripada Premium Tanah-Pemberian Milik Bayaran Khas, Pelbagai Terimaan dari Lain Agensi Kerajaan, Cukai Tanah, Premium Tanah-Tukar Syarat dan Premium Tanah-Pemberian Hak Milik. Butiran ini telah menyumbang sejumlah RM694.73 juta atau 67.5% daripada keseluruhan hasil dalam tahun 2016 berbanding sejumlah RM587.05 juta atau 65.4% dalam tahun 2015 seperti di **Jadual 4.10**. Manakala trend kutipan bagi tempoh lima (5) tahun dari tahun 2012 hingga 2016 adalah seperti di **Jadual 4.11** dan **Carta 4.5**.

**JADUAL 4.10
PENYUMBANG UTAMA HASIL KERAJAAN NEGERI
TAHUN 2016 BERBANDING TAHUN 2015**

BIL.	JENIS HASIL	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Premium Tanah - Pemberian Milik Bayaran Khas	23.93	284.46	260.53	1,088.7
2.	Pelbagai Terimaan Dari Lain Agensi Kerajaan	68.54	202.86	134.32	196.0
3.	Cukai Tanah	104.38	105.38	1.00	1.0
4.	Premium Tanah - Tukar Syarat	65.38	54.29	-11.09	-17.0
5.	Premium Tanah - Pemberian Hak Milik	324.82	47.74	-277.08	-85.3
JUMLAH		587.05	694.73	107.68	18.3

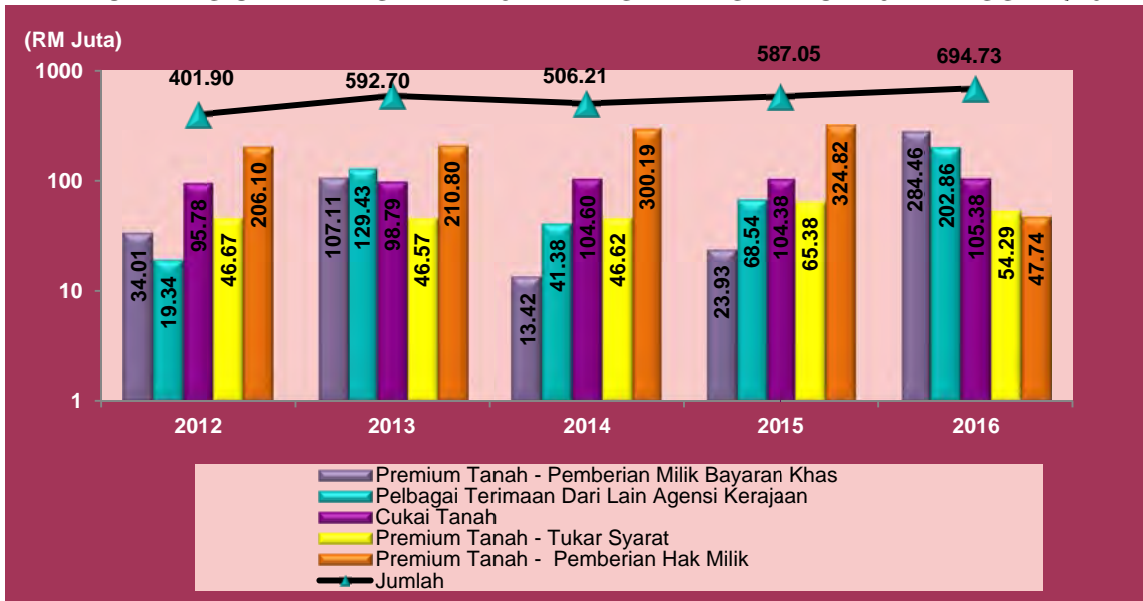
Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

**JADUAL 4.11
PENYUMBANG UTAMA HASIL KERAJAAN NEGERI BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016**

BIL.	JENIS HASIL	TAHUN				
		2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)
1.	Premium Tanah - Pemberian Milik Bayaran Khas	34.01	107.11	13.42	23.93	284.46
2.	Pelbagai Terimaan Dari Lain Agensi Kerajaan	19.34	129.43	41.38	68.54	202.86
3.	Cukai Tanah	95.78	98.79	104.60	104.38	105.38
4.	Premium Tanah - Tukar Syarat	46.67	46.57	46.62	65.38	54.29
5.	Premium Tanah - Pemberian Hak Milik	206.10	210.80	300.19	324.82	47.74
JUMLAH		401.90	592.70	506.21	587.05	694.73

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016 dan Jabatan Kewangan Negeri

**CARTA 4.5
PENYUMBANG UTAMA HASIL KERAJAAN NEGERI BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016**

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016 dan Jabatan Kewangan Negeri

4.4.2.5. Peningkatan dan Penurunan Hasil Ketara

Analisis Audit seterusnya mendapati pada tahun 2016 peningkatan dan penurunan hasil yang ketara bagi beberapa butiran hasil adalah seperti di **Jadual 4.12** dan **Jadual 4.13**.

**JADUAL 4.12
PENINGKATAN TERIMAAN BUKAN HASIL
DAN HASIL CUKAI YANG KETARA PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015**

BIL.	BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN		PUNCA
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Pelbagai Terimaan dari Lain Agensi Kerajaan	68.54	202.86	134.32	196.0	<ul style="list-style-type: none"> Terimaan daripada Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang (PDC) untuk pembiayaan pengambilan balik tanah tujuan awam di Daerah Seberang Perai Selatan sejumlah RM187.59 juta dan untuk tujuan <i>Penang Science Park</i>. Sumbangan RM11 juta daripada Perbadanan Bukit Bendera Pulau Pinang.
2.	Penerimaan Peruntukan Lebihan Daripada Kumpulan Wang Amanah	1.30	28.69	27.39	2,106.9	Terdapat lebih peruntukan dari pengambilan balik tanah dalam Akaun Amanah JKN yang dipindahkan ke Akaun Hasil Negeri.
3.	Tunggakan Cukai Tanah	5.98	9.21	3.23	54.0	Peningkatan dalam kutipan tunggakan cukai tanah kerana tumpuan telah diberikan untuk mengutip tunggakan cukai tanah yang tinggi dan bermasalah.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

JADUAL 4.13
PENURUNAN HASIL BUKAN CUKAI
YANG KETARA PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BIL.	BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN		PUNCA
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Premium Tanah - Pemberian Hak Milik	324.81	47.74	-277.07	-85.3	Penurunan dalam kutipan kerana permohonan menurun dan penentuan premium adalah bergantung pada nilai semasa.
2.	Premium Tanah - Tukar Syarat	65.39	54.29	-11.10	-17.0	Penurunan hasil premium tukar syarat adalah disebabkan kutipan yang lebih rendah berbanding sebelumnya yang dipengaruhi oleh faktor nilai tanah semasa, keluasan tanah, tujuan kegunaan dan lokasi tanah.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

4.4.3. Perbelanjaan Mengurus

Perbelanjaan Mengurus adalah perbelanjaan bagi membiayai aktiviti seharian yang berulang. Perbelanjaan Mengurus terbahagi kepada dua (2) jenis iaitu Perbelanjaan Tanggungan dan Perbelanjaan Perbekalan. Mengikut Perkara 98 Perlembagaan Persekutuan, Perbelanjaan Tanggungan adalah perbelanjaan yang dipertanggungjawabkan terus kepada Kumpulan Wang Disatukan seperti Gaji dan Elaun Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri, Elaun/Ganjaran/Pencen Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan dan Ahli Dewan Undangan Negeri, Bayaran Balik Pinjaman dan lain-lain bayaran dengan perintah mahkamah. Perbelanjaan Perbekalan pula adalah bagi membiayai aktiviti dan kegiatan harian Jabatan. Perbelanjaan Mengurus terdiri daripada lima (5) kategori iaitu Emolumen, Perkhidmatan dan Bekalan, Aset, Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap serta Perbelanjaan Lain.

4.4.3.1. Perbelanjaan Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan

Pada tahun 2016, perbelanjaan Kerajaan Negeri secara keseluruhannya adalah 96% daripada anggaran yang diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri. Kedudukan Perbelanjaan Mengurus bagi tahun 2016 berbanding anggaran diluluskan mengikut maksud perbelanjaan adalah seperti di **Jadual 4.14**.

**JADUAL 4.14
PERBELANJAAN MENGURUS
BERBANDING ANGGARAN DILULUSKAN BAGI TAHUN 2016**

BIL.	BUTIRAN	ANGGARAN DILULUSKAN (RM Juta)	PERBELANJAAN MENGURUS (RM Juta)	PERATUS (%)
1.	Emolumen	165.38	158.60	95.9
2.	Perkhidmatan dan Bekalan	147.25	135.13	91.8
3.	Aset	7.35	6.06	82.4
4.	Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap	653.39	637.90	97.6
5.	Perbelanjaan Lain	6.15	2.94	47.8
JUMLAH		979.52	940.63	96.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2016

4.4.3.2. Perbelanjaan Sebenar Tahun 2016 Berbanding Tahun 2015

Perbelanjaan Kerajaan Negeri secara keseluruhannya meningkat sejumlah RM114.75 juta atau 13.9% iaitu daripada RM825.88 juta pada tahun 2015 menjadi RM940.63 juta pada tahun 2016 seperti di **Jadual 4.15**.

**JADUAL 4.15
PERBELANJAAN MENGURUS BAGI TAHUN 2016 BERBANDING 2015**

BIL.	BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	142.85	158.60	15.75	11.0
2.	Perkhidmatan dan Bekalan	124.97	135.13	10.16	8.1
3.	Aset	6.81	6.06	-0.75	-11.0
4.	Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap	543.70	637.90	94.20	17.3
5.	Perbelanjaan Lain	7.55	2.94	-4.61	-61.1
JUMLAH		825.88	940.63	114.75	13.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

4.4.3.3. Peningkatan dan Penurunan Perbelanjaan Ketara

Analisis Audit mendapati peningkatan dan penurunan perbelanjaan yang ketara pada tahun 2016 berbanding tahun 2015 bagi beberapa butiran perbelanjaan adalah seperti di **Jadual 4.16** dan **Jadual 4.17**.

JADUAL 4.16
PENINGKATAN PERBELANJAAN YANG KETARA PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BIL.	BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN		PUNCA
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Pemberian Dalam Negeri	529.48	622.00	92.52	17.5	Pindahan kepada Kumpulan Wang Pembangunan Negeri ialah RM245 juta dalam tahun 2016 berbanding RM120 juta pada tahun 2015.
2.	Elaun Tetap	34.66	41.57	6.91	19.9	Opsyen tukar ganti beberapa skim perkhidmatan.
3.	Penyelenggaraan dan Pembaikan Kecil Yang Lain	28.01	32.03	4.02	14.4	Kenaikan kos penyelenggaraan pengairan dan sungai serta penyelenggaraan bangunan, kenderaan, jentera dan kemudahan-kemudahan lain.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

JADUAL 4.17
PENURUNAN PERBELANJAAN YANG KETARA PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BIL.	BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN		PUNCA
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Pulangbalik dan Hapuskira	3.97	0.61	-3.36	-84.6	Kurangnya permohonan/keperluan untuk pulangan hasil dan hapuskira kehilangan yang melibatkan perbelanjaan.
2.	Bayaran-bayaran Lain	3.58	2.33	-1.25	-34.9	Tiada keperluan perbelanjaan bagi peruntukan kontingensi bergantung kepada permohonan.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

4.4.3.4. Prestasi Perbelanjaan Sebenar Bagi Tempoh Lima Tahun

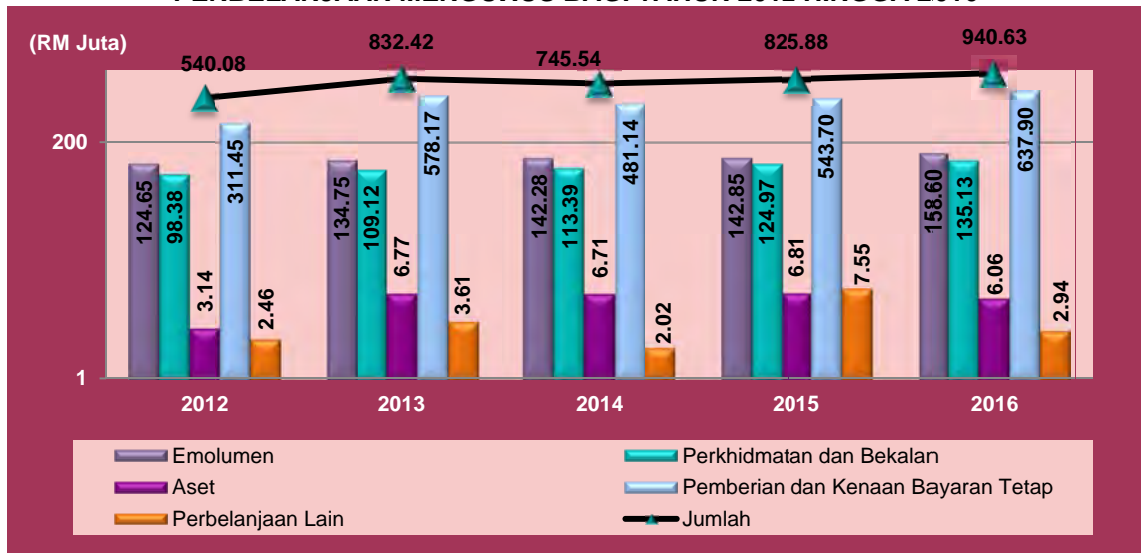
Analisis Audit terhadap kedudukan Perbelanjaan Mengurus bagi tahun 2012 hingga 2016 mendapati Perbelanjaan Mengurus menunjukkan trend yang meningkat pada setiap tahun kecuali pada tahun 2014. Bagi tempoh tersebut, perbelanjaan Kerajaan Negeri yang terbesar adalah bagi Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap iaitu berjumlah RM2,552.36 juta. Perbelanjaan ini termasuk jumlah yang dipindahkan kepada Kumpulan Wang Pembangunan. Ini diikuti oleh perbelanjaan bagi Emolumen yang berjumlah RM703.13 juta serta Perkhidmatan dan Bekalan yang berjumlah RM580.99 juta. Perbelanjaan Mengurus pada tahun 2016 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima (5) tahun. Kedudukan Perbelanjaan Mengurus mengikut Maksud Perbelanjaan bagi tempoh 2012 hingga 2016 adalah seperti di **Jadual 4.18** dan **Carta 4.6**.

**JADUAL 4.18
PERBELANJAAN MENGRUS BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016**

BIL.	BUTIRAN	TAHUN				
		2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)
1.	Emolumen	124.65	134.75	142.28	142.85	158.60
2.	Perkhidmatan dan Bekalan	98.38	109.12	113.39	124.97	135.13
3.	Aset	3.14	6.77	6.71	6.81	6.06
4.	Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap	311.45	578.17	481.14	543.70	637.90
5.	Perbelanjaan Lain	2.46	3.61	2.02	7.55	2.94
JUMLAH		540.08	832.42	745.54	825.88	940.63

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016

**CARTA 4.6
PERBELANJAAN MENGRUS BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016**

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016

4.5. AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

4.5.1. Akaun Pinjaman Disatukan ditubuhkan selaras dengan Seksyen 7(b), Akta Tatacara Kewangan 1957. Akaun ini digunakan untuk mengakaun pinjaman yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan dan pindahan penerimaan pinjaman ke Akaun Kumpulan Wang Pembangunan atau Akaun Hasil Disatukan.

4.5.2. Pada akhir tahun 2016, tiada pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan. Kedudukan Akaun Pinjaman Disatukan pada tahun 2015 dan 2016 adalah seperti di **Jadual 4.19**.

JADUAL 4.19
AKAUN PINJAMAN DISATUKAN PADA TAHUN 2015 DAN 2016

BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN	
	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
	Baki Pada 1 Januari	0.00	0.00	0.00
Terimaan	11.00	0.00	-11.00	-100.0
Pindahan	11.00	0.00	-11.00	-100.0
BAKI PADA 31 DISEMBER	0.00	0.00	0.00	-

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

4.6. AKAUN AMANAH DISATUKAN

Akaun Amanah Disatukan adalah sebahagian daripada Kumpulan Wang Disatukan yang terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Akaun Deposit. Akaun ini ditubuhkan mengikut Perkara 99 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7 Akta Tatacara Kewangan 1957. Semua penerimaan dan pembayaran kumpulan wang ini diuruskan mengikut arahan amanah dan terma-terma arahan amanah tersebut. Pada 31 Disember 2016, baki Kumpulan Wang ini mengikut Penyata Kedudukan Kewangan adalah berjumlah RM786.79 juta berbanding RM606.91 juta pada akhir tahun 2015 iaitu meningkat sejumlah RM179.88 juta atau 29.6 % seperti di **Jadual 4.20**.

JADUAL 4.20
KEDUDUKAN AKAUN AMANAH DISATUKAN BAGI TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BIL.	BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Kumpulan Wang Amanah Kerajaan terdiri daripada:	177.68	179.07	1.39	0.8
	<i>i) Kumpulan Wang Pembangunan</i>	27.57	37.30	9.73	35.3
	<i>ii) Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	150.11	141.77	-8.34	-5.6
2.	Kumpulan Wang Amanah Awam	313.34	427.88	114.54	36.6
3.	Akaun Deposit	115.89	179.84	63.95	55.2
JUMLAH		606.91	786.79	179.88	29.6

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

4.6.1. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

4.6.1.1. Wang dalam Kumpulan Wang Amanah Kerajaan ini terdiri daripada Kumpulan Wang Pembangunan dan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan ditubuhkan di bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 bagi mengakaunkan terimaan daripada peruntukan Kerajaan dan bayaran bagi maksud tertentu.

4.6.1.2. Baki Kumpulan Wang Amanah Kerajaan pada akhir tahun 2016 adalah berjumlah RM179.07 juta meningkat sejumlah RM1.39 juta atau 0.8% berbanding pada akhir tahun 2015 berjumlah RM177.68 juta.

4.6.2. Kumpulan Wang Pembangunan

4.6.2.1. Kumpulan Wang Pembangunan diwujudkan mengikut Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 (Akta 406). Punca kewangan bagi Kumpulan Wang ini terdiri daripada pindahan dari Akaun Pinjaman Disatukan, caruman dari Akaun Hasil Disatukan, terimaan balik pinjaman dan terimaan pelbagai untuk pembangunan. Wang dalam Kumpulan Wang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud seperti yang ditentukan dalam Akta tersebut.

4.6.2.2. Pada akhir tahun 2016, Kumpulan Wang Pembangunan mencatat lebih sejumlah RM9.73 juta berbanding kurangan sejumlah RM26.49 juta pada tahun 2015. Baki terkumpul Kumpulan Wang Pembangunan pada akhir tahun 2016 meningkat menjadi RM37.30 juta atau 35.3% berbanding RM27.57 juta pada tahun 2015. Peningkatan ini disebabkan Caruman dari Akaun Hasil Disatukan sejumlah RM245 juta berbanding RM120 juta pada tahun 2015 dan Pindahan daripada Kumpulan Wang Amanah sejumlah RM30 juta pada tahun 2016. Kedudukan Kumpulan Wang Pembangunan pada tahun 2016 berbanding tahun 2015 adalah seperti **Jadual 4.21** dan **Jadual 4.22**.

**JADUAL 4.21
KEDUDUKAN KUMPULAN WANG
PEMBANGUNAN PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015**

BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN	
	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	54.06	27.57	-26.49	-49.0
Terimaan	168.34	317.18	148.84	88.4
Bayaran	194.83	307.45	112.62	57.8
Lebihan/Kurangan	-26.49	9.73	36.22	136.7
BAKI PADA 31 DISEMBER	27.57	37.30	9.73	35.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

**JADUAL 4.22
TERIMAAN KUMPULAN
WANG PEMBANGUNAN PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015**

BIL.	BUTIRAN TERIMAAN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pemberian Persekutuan				
	a. Pemberian Tahap Pembangunan Ekonomi	13.52	13.52	0.00	0.0
2.	Sumber Lain				
	a. Caruman dari Akaun Hasil Disatukan	120.00	245.00	125.00	104.2
	b. Pindahan dari Akaun Pinjaman Disatukan	11.00	0.00	-11.00	-100.0

BIL.	BUTIRAN TERIMAAN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
	c. Pindahan Daripada Kumpulan Wang Amanah	0.00	30.00	30.00	100.0
	d. Bayaran Balik Pinjaman daripada Pihak Berkuasa Tempatan dan Agensi	5.64	6.64	1.00	17.7
	e. Pajakan Perbadanan Bekalan Air	12.19	19.40	7.21	59.1
	f. Kumpulan Wang Pembangunan Negeri- Wang Tunai	3.10	0.00	-3.10	-100.0
	g. Pelbagai Sumber	2.89	2.62	-0.27	-9.3
	Jumlah	168.34	317.18	148.84	88.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

4.6.3. Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang ini ditubuhkan di bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 melalui resolusi Dewan Undangan Negeri. Wang dalam Kumpulan Wang ini hanya boleh digunakan bagi maksud ia ditubuhkan. Baki Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan pada akhir tahun 2016 menurun sejumlah RM8.34 juta atau 5.6% menjadi RM141.77 juta berbanding tahun 2015 berjumlah RM150.11 juta. Namun terdapat peningkatan baki yang ketara melibatkan Kumpulan Wang Amanah Penyenggaraan Jalan Raya Negeri berjumlah RM6.98 juta.

4.6.3.1. Kumpulan Wang Amanah Penyenggaraan Jalan Raya Negeri

Kumpulan Wang Amanah Penyenggaraan Jalan Raya Negeri ditubuhkan untuk memperakaunkan peruntukan geran pemberian Kerajaan Persekutuan bagi membiayai penyenggaraan jalan raya negeri yang dilaksanakan oleh Jabatan Kerja Raya, Pihak Berkuasa Tempatan, Jabatan Pengairan dan Saliran serta Pejabat Daerah dan Tanah. Mulai tahun 2014, Pegawai Pengawal bagi Akaun Amanah ini ialah Pegawai Kewangan Negeri Pulau Pinang. Pada tahun 2016, panjang jalan raya negeri yang perlu disenggara oleh Jabatan Kerja Raya adalah 1,421.25 kilometer, Pihak Berkuasa Tempatan adalah 1,250.41 kilometer, Jabatan Pengairan dan Saliran 1,221.80 kilometer, dan Pejabat Daerah dan Tanah 272.88 kilometer. Baki Kumpulan Wang ini pada akhir tahun 2016 adalah berjumlah RM60.12 juta iaitu meningkat sejumlah RM6.98 juta atau 13.1% berbanding RM53.14 juta pada akhir tahun 2015. Peningkatan pada tahun 2016 adalah disebabkan oleh pertambahan pemberian daripada Kerajaan Persekutuan kerana pertambahan pendaftaran jalan Negeri Pulau Pinang ke dalam sistem MARRIS. Kedudukan perbelanjaan Kumpulan Wang ini bagi tempoh 2012 hingga 2016 adalah seperti di **Jadual 4.23**.

JADUAL 4.23
BAKI KUMPULAN WANG AMANAH
PENYENGGARAAN JALAN RAYA NEGERI BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

TAHUN	BAKI PADA 1 JANUARI	TERIMAAN	BAYARAN	BAKI PADA 31 DISEMBER	PENGGUNAAN
	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(%)
2012	23.24	65.98	66.60	22.62	100.9
2013	22.62	84.59	56.74	50.47	67.1
2014	50.47	94.62	100.57	44.52	106.3
2015	44.52	101.46	92.84	53.14	91.5
2016	53.14	120.04	113.06	60.12	94.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016 dan Jabatan Kewangan Negeri

4.6.4. Kumpulan Wang Amanah Awam

4.6.4.1. Kumpulan Wang ini ditubuhkan di bawah Seksyen 9, Akta Tatacara Kewangan 1957 untuk mengakaunkan sumbangan wang daripada orang perseorangan dan/atau organisasi kepada Kerajaan Negeri bagi tujuan tertentu. Pada akhir tahun 2016, baki Kumpulan Wang Amanah Awam adalah berjumlah RM427.88 juta meningkat sejumlah RM114.54 juta atau 36.6% berbanding RM313.34 juta pada akhir tahun 2015. Peningkatan ketara melibatkan Akaun Amanah Jabatan Kewangan Negeri Pulau Pinang, Akaun Amanah Pelbagai bagi Projek Perumahan Awam Kos Rendah dan Akaun Amanah Perumahan Bumiputera Pulau Pinang.

4.6.4.2. Pada bulan Februari 2016, Akaun Amanah Rumah Ibadat Bukan Islam Negeri telah ditubuhkan untuk memperakaunkan sumbangan kewangan terhadap pengecualian penyediaan tapak Rumah Ibadat Bukan Islam (RIBI) di Negeri Pulau Pinang yang dikutip oleh Majlis Bandaraya Pulau Pinang (MBPP) dan Majlis Perbandaran Seberang Perai (MPSP). Dana yang terkumpul digunakan untuk penyenggaraan dan pembinaan RIBI di Negeri Pulau Pinang.

4.6.4.3. Pada tahun 2016, Akaun Amanah Kebajikan dan Kemasyarakatan Negeri Pulau Pinang telah ditutup kerana tidak bergerak sejak tahun 2010. Baki Akaun Amanah ini berjumlah RM2 juta telah dipindahkan ke hasil Kerajaan Negeri.

4.6.4.4. Akaun Amanah Jabatan Kewangan Negeri Pulau Pinang

a. Akaun Amanah ini ditubuhkan pada bulan Ogos 2011 dengan tujuan memperakaunkan peruntukan yang disalurkan kepada Jabatan Kewangan Negeri Pulau Pinang oleh pihak Persekutuan, Badan Berkanun, Agensi, Syarikat dan terimaan lain untuk digunakan bagi membiayai pelaksanaan projek, program dan aktiviti yang khusus selaras dengan tujuan peruntukan dan terimaan yang disalurkan. Pegawai Pengawal bagi akaun ini ialah

Pegawai Kewangan Negeri Pulau Pinang. Pada tahun 2016, baki Akaun ini berjumlah RM124.28 juta meningkat sejumlah RM72.43 juta atau 139.7% berbanding RM51.85 juta pada tahun 2015. Peningkatan ketara ini adalah disebabkan terimaan sumbangan daripada Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang (PDC) untuk pembiayaan projek pembangunan dan pengambilan tanah.

- b. Semakan Audit mendapati sejumlah RM1.16 juta dari Vot Mengurus dan sejumlah RM74.61 juta dari Vot Pembangunan telah diselaras masuk ke akaun Amanah Jabatan Kewangan Negeri pada tahun 2016. Amalan ini memberi kesan pada prestasi perbelanjaan yang dilaporkan selain tidak menepati arahan amanah yang ditetapkan.

4.6.4.5. Akaun Amanah Perumahan Bumiputera Pulau Pinang

Akaun Amanah ini ditubuhkan pada bulan September 2009 dengan tujuan untuk mengakaunkan bayaran sumbangan yang disalurkan oleh pemaju untuk membolehkan Kerajaan Negeri melaksanakan aktiviti atau program yang berkaitan dengan pembelian atau pembangunan tanah, rumah, ruang komersial atau hartanah lain untuk manfaat penduduk bumiputera. Pegawai Pengawal bagi Akaun Amanah ini ialah Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Pada tahun 2016, baki akaun amanah ini ialah RM100.93 juta iaitu meningkat sejumlah RM15.31 juta atau 17.9% berbanding RM85.62 juta pada tahun 2015. Peningkatan ini adalah disebabkan terimaan daripada pemaju perumahan untuk bayaran pelepasan kuota bumiputera bagi 49 projek perumahan pada tahun 2016. Bilangan unit yang dilepaskan adalah sebanyak 1,633 unit. Sehingga bulan Disember 2016, sejumlah RM4.64 juta telah dibelanjakan untuk bayaran 20% bagi pembelian 320 unit rumah kos mampu milik di Jalan SP Chelliah.

4.7. PENYATA PRESTASI KEWANGAN

4.7.1. Penyata Prestasi Kewangan menunjukkan lebih atau kurang hasil keseluruhan berbanding jumlah perbelanjaan mengurus dan pembangunan serta sumber pembiayaannya. Penyata ini juga menunjukkan pergerakan dana bagi Pinjaman Dalam Negeri, Terimaan Balik Pinjaman dan Pelbagai Terimaan serta Perubahan Tunai, Pelaburan dan Amanah.

4.7.2. Pada tahun 2016, Penyata Prestasi Kewangan mencatatkan lebih sejumlah RM26.76 juta berbanding kurangan RM3.05 juta pada tahun 2015 iaitu meningkat sejumlah RM29.81 juta atau 977.4%. Hasil Kerajaan Negeri berjumlah RM1,029.84 juta manakala perbelanjaan mengurus berjumlah RM695.63 juta (tidak termasuk pindahan ke dalam Kumpulan Wang Pembangunan berjumlah RM245 juta). Hasil Kerajaan Negeri meningkat sejumlah RM132.18 juta atau 14.7%

menjadi RM1,029.84 juta berbanding RM897.66 juta pada tahun 2015. Perbelanjaan mengurus berjumlah RM695.63 juta, menurun RM10.25 juta atau 1.5% berbanding RM705.88 juta pada tahun 2015 manakala perbelanjaan pembangunan meningkat sejumlah RM112.62 juta atau 57.8% menjadi RM307.45 juta berbanding RM194.83 juta pada tahun 2015. Kedudukan Penyata Prestasi Kewangan pada tahun 2015 dan 2016 adalah seperti di **Jadual 4.24**.

JADUAL 4.24
KEDUDUKAN PENYATA PRESTASI KEWANGAN PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN	
	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Hasil	897.66	1,029.84	132.18	14.7
<i>Tolak :</i>				
Perbelanjaan Mengurus	705.88	695.63	-10.25	-1.5
Perbelanjaan Pembangunan	194.83	307.45	112.62	57.8
LEBIHAN / KURANGAN	-3.05	26.76	29.81	977.4
Dibiayai Oleh:				
Pinjaman	11.00	0.00	-11.00	-100.0
Terimaan Balik Pinjaman dan Pelbagai Terimaan	37.34	72.19	34.85	93.3
Perubahan Tunai, Pelaburan dan Amanah	-45.29	-98.95	-53.66	-118.5
JUMLAH	3.05	-26.76	-29.81	-977.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

4.8. PENYATA AKAUN MEMORANDUM

Penyata Akaun Memorandum menunjukkan baki aset dan tanggungan Kerajaan yang boleh dilupuskan atau boleh dilunaskan pada masa akan datang yang tidak dinyatakan dalam Penyata Kedudukan Kewangan. Penyata ini terdiri daripada Penyata Akaun Memorandum Aset dan Penyata Akaun Memorandum Liabiliti. Penyata Akaun Memorandum Aset menunjukkan kedudukan pinjaman boleh dituntut dan pelaburan. Manakala Penyata Akaun Memorandum Liabiliti menunjukkan hutang awam Kerajaan Negeri.

4.8.1. Pinjaman Boleh Dituntut

4.8.1.1. Pinjaman Boleh Dituntut adalah baki pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan Negeri kepada Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan, Agensi dan Syarikat. Sumber pinjaman tersebut diperoleh oleh Kerajaan Negeri atau menerusi pinjaman dari Kerajaan Persekutuan. Pada akhir tahun 2016, baki Pinjaman Boleh Dituntut meningkat sejumlah RM24.24 juta atau 15.2% menjadi RM183.56 juta berbanding RM159.32 juta pada tahun 2015. Kedudukan baki Pinjaman Boleh Dituntut pada tahun 2015 dan 2016 adalah seperti di **Jadual 4.25**.

JADUAL 4.25
BAKI PINJAMAN BOLEH DITUNTUT PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BIL.	AGENSI	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Badan Berkanun	4.75	4.30	-0.45	-9.5
2.	Pihak Berkuasa Tempatan	77.39	73.08	-4.31	-5.6
3.	Agensi	44.00	73.00	29.00	65.9
4.	Syarikat	33.18	33.18	-	-
JUMLAH		159.32	183.56	24.24	15.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

4.8.1.2. Pada tahun 2016, sejumlah RM30 juta daripada pinjaman baharu RM80 juta telah dikeluarkan kepada Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang bagi membiayai Perbelanjaan Modal Yang Lebih Tinggi Untuk Penggantian Aset dan Menaiktaraf Loji Rawatan dan Takungan Air.

4.8.1.3. Bagi pinjaman yang diberikan kepada Majlis Bandaraya Pulau Pinang, baki pinjaman sejumlah RM2.61 juta bagi maksud Projek Pembetulan Najis Negeri Pulau Pinang tidak bergerak kerana projek berkenaan telah diambil alih oleh Indah Water Konsortium Sdn. Bhd. Kerajaan Persekutuan telah memberi kelulusan kepada Kerajaan Negeri Pulau Pinang untuk menghentikan bayaran balik pinjaman bagi projek tersebut pada 25 Jun 2005.

4.8.1.4. Baki pinjaman yang diberikan kepada Jelutong Development Sdn. Bhd. tidak berubah semenjak tahun 2009 kerana mengikut perjanjian Penswastan Projek Jelutong Expressway yang ditandatangani pada 22 April 1997, bayaran balik kepada Kerajaan Negeri akan dibuat setelah kesemua tiga fasa pembinaan lebuh raya siap sepenuhnya. Walaupun pembinaan lebuh raya sudah siap sepenuhnya, bayaran balik hanya akan bermula apabila proses penempatan semula nelayan di kawasan Jelutong Expressway disempurnakan.

4.8.1.5. Pada akhir tahun 2016, tiada tunggakan bayaran balik hutang kepada Kerajaan Negeri. Kedudukan pergerakan pinjaman boleh dituntut bagi tahun 2016 adalah seperti di **Jadual 4.26**.

JADUAL 4.26
KEDUDUKAN PERGERAKAN PINJAMAN BOLEH DITUNTUT BAGI TAHUN 2016

BIL.	AGENSI	BAKI PINJAMAN 1.1.2016 (RM Juta)	PINJAMAN BARU/KELUARAN BAKI PINJAMAN (RM Juta)	BAYARAN BALIK (POKOK) (RM Juta)	BAKI PINJAMAN 31.12.2016 (RM Juta)
Badan Berkanun Negeri					
1.	Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang (PDC)	4.75	0.00	0.45	4.30
JUMLAH		4.75	0.00	0.45	4.30
Pihak Berkuasa Tempatan					
1.	Majlis Bandaraya Pulau Pinang (MBPP)	2.61	0.00	0.00	2.61
2.	Majlis Perbandaran Seberang Perai (MPSP)	74.78	0.00	4.31	70.47
JUMLAH		77.39	0.00	4.31	73.08
Agensi					
1.	Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang (PBAPP)	44.00	30.00	1.00	73.00
JUMLAH		44.00	30.00	1.00	73.00
Syarikat					
1.	Jelutong Development Sdn. Bhd (JDSE)	33.18	0.00	0.00	33.18
JUMLAH		33.18	0.00	0.00	33.18
JUMLAH PINJAMAN BOLEH DITUNTUT		159.32	30.00	5.76	183.56

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2016 dan Jabatan Kewangan Negeri

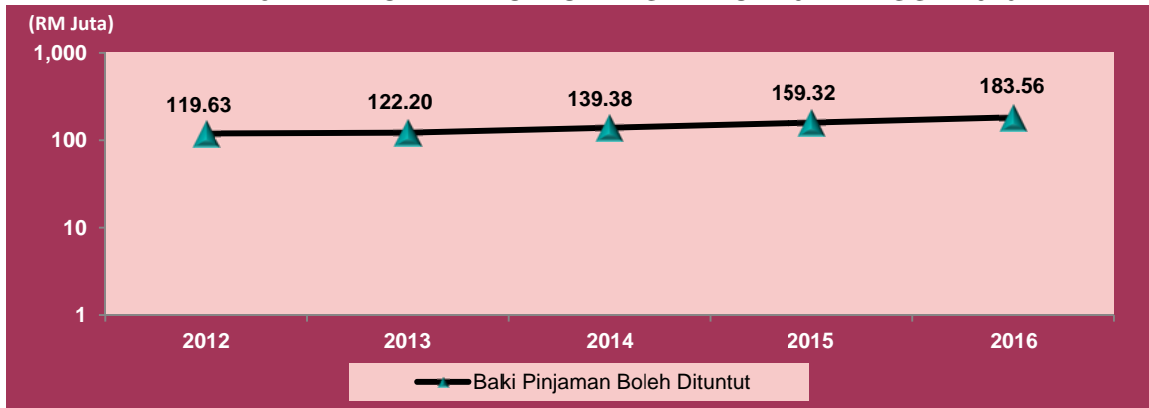
4.8.1.6. Kedudukan baki Pinjaman Boleh Dituntut bagi tahun 2012 hingga 2016 adalah seperti di **Jadual 4.27** dan **Carta 4.7**. Kedudukan baki Pinjaman Boleh Dituntut bagi tahun 2012 hingga 2016 menunjukkan peningkatan setiap tahun kerana terdapat pengeluaran pinjaman/pinjaman baharu. Baki pada akhir tahun 2016 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima (5) tahun.

JADUAL 4.27
BAKI PINJAMAN BOLEH DITUNTUT BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

BIL.	AGENSI	TAHUN				
		2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)
1.	Badan Berkanun	6.00	5.60	5.18	4.75	4.30
2.	Pihak Berkuasa Tempatan	67.45	64.27	71.02	77.39	73.08
3.	Agensi	13.00	19.15	30.00	44.00	73.00
4.	Syarikat	33.18	33.18	33.18	33.18	33.18
JUMLAH		119.63	122.20	139.38	159.32	183.56

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016 dan Jabatan Kewangan Negeri

CARTA 4.7
BAKI PINJAMAN BOLEH DITUNTUT BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2012 hingga 2016 dan Jabatan Kewangan Negeri

4.8.2. Pelaburan

4.8.2.1. Pelaburan adalah pegangan ekuiti dalam Badan Berkanun, saham dalam syarikat yang disenaraikan di Bursa Malaysia dan saham dalam syarikat berkaitan Kerajaan serta syarikat-syarikat lain. Ini termasuk modal pelaburan melalui Pengurus Dana yang dilantik oleh Kerajaan Negeri.

4.8.2.2. Pada tahun 2016, pelaburan Kerajaan Negeri berjumlah RM238.81 juta berbanding RM239.67 juta pada tahun 2015 iaitu menurun sejumlah RM0.86 juta atau 0.4% seperti di **Jadual 4.28**. Pelaburan ini terdiri daripada RM32.97 juta pelaburan saham melalui pengurus dana, pelaburan saham Maxis Berhad berjumlah RM25.25 juta, Astro Berhad berjumlah RM3.03 juta, Malaysia Airport Berhad berjumlah RM4.73 juta dan pelaburan ekuiti Kerajaan Negeri dalam PBA Holdings Berhad berjumlah RM172.83 juta. Bagi pelaburan melalui pengurus dana, nilai pasaran pelaburan adalah berjumlah RM32.70 juta iaitu RM0.27 juta atau 0.8% lebih rendah daripada nilai kos pelaburan yang berjumlah RM32.97 juta. Pada tahun 2016, sejumlah RM10.30 juta dividen dan keuntungan diterima hasil daripada pelaburan tersebut berbanding RM10.75 juta pada tahun 2015 iaitu menurun sejumlah RM0.45 juta atau 4.2 %.

JADUAL 4.28
PELABURAN KERAJAAN NEGERI PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BIL.	JENIS PELABURAN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pelaburan Pengurus Dana (Nilai Buku)	33.83	32.97	-0.86	-2.5
2.	Maxis Berhad (Saham)	25.25	25.25	0.00	-
3.	Astro Berhad (Saham)	3.03	3.03	0.00	-
4.	Malaysia Airport Berhad (<i>Right Issue</i>)	4.73	4.73	0.00	-
5.	Pelaburan (Ekuiti)	172.83	172.83	0.00	-
JUMLAH		239.67	238.81	-0.86	-0.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2015 dan 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

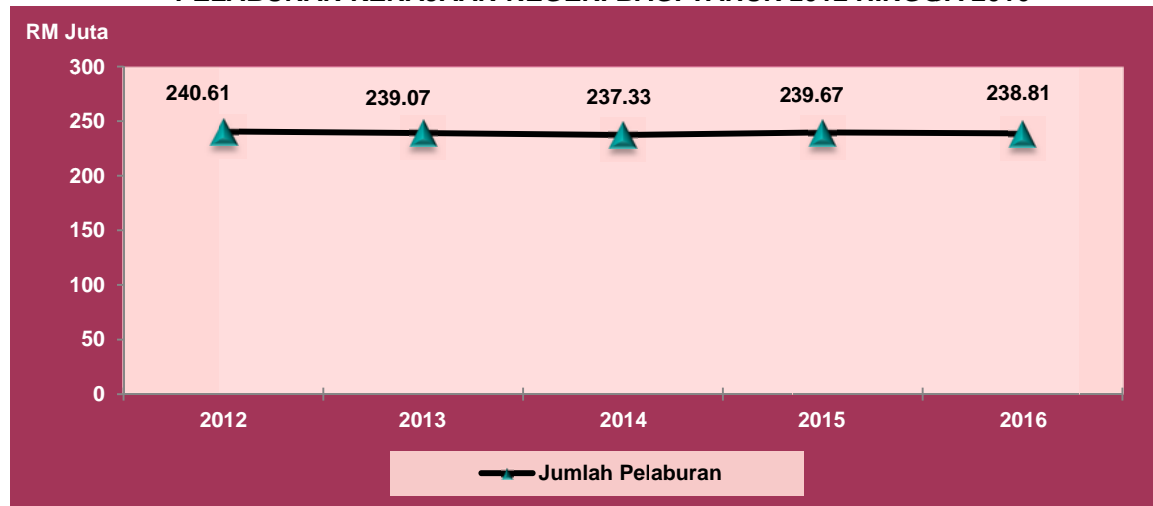
4.8.2.3. Kedudukan pelaburan Kerajaan Negeri Pulau Pinang menunjukkan penurunan dari tahun 2012 ke tahun 2016 sejumlah RM1.80 juta atau 0.7% seperti di **Jadual 4.29** dan **Carta 4.8**. Pelaburan pada tahun 2012 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima (5) tahun.

JADUAL 4.29
PELABURAN KERAJAAN NEGERI BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

BIL.	JENIS PELABURAN	TAHUN				
		2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)
1.	Pelaburan Pengurus Dana (Nilai Buku)	39.50	37.96	36.22	33.83	32.97
2.	Maxis Berhad (Saham)	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25
3.	Astro Berhad (Saham)	3.03	3.03	3.03	3.03	3.03
4.	Malaysia Airport Berhad (Right Issue)	0.00	0.00	0.00	4.73	4.73
5.	Pelaburan (Ekuiti)	172.83	172.83	172.83	172.83	172.83
Jumlah		240.61	239.07	237.33	239.67	238.81

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2012 hingga 2016 dan Jabatan Kewangan Negeri

CARTA 4.8
PELABURAN KERAJAAN NEGERI BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri pada Tahun 2012 hingga 2016 dan Jabatan Kewangan Negeri

4.8.2.4. Pengurus Dana dilantik bagi mengendali, mengurus pelaburan dan membeli saham-saham di Bursa Malaysia. Kerajaan Negeri melalui Unit Pelaburan Jabatan Kewangan Negeri memantau pelaburan yang dibuat oleh Pengurus Dana melalui laporan bulanan. Kadar caj yang dikenakan oleh Pengurus Dana ialah antara 0.225% hingga 0.25% berdasarkan purata nilai semasa portfolio bagi tempoh tiga (3) bulan. Pada tahun 2016, sebanyak empat (4) mesyuarat telah diadakan bagi membincangkan prestasi Pengurus Dana. Jumlah yuran pengurusan yang dibayar kepada Pengurus Dana adalah sejumlah RM160,054 berbanding RM284,626 pada tahun 2015 manakala dividen dan keuntungan yang diterima pada tahun 2016 berjumlah RM2.51 juta berbanding RM2.11 juta pada tahun 2015 iaitu peningkatan sejumlah RM0.40 juta atau 19% seperti di **Jadual 4.30**.

JADUAL 4.30
DIVIDEN DAN KEUNTUNGAN DITERIMA
BERBANDING YURAN PENGURUSAN BAGI TAHUN 2016 DAN 2015

BIL.	BUTIRAN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
		1.	Dividen Diterima	0.29	0.98
2.	Keuntungan Diterima	1.82	1.53	-0.29	-15.9
JUMLAH DIVIDEN DAN KEUNTUNGAN		2.11	2.51	0.40	19.0
3.	Bayaran Yuran Pengurusan	0.28	0.16	-0.12	-42.9

Sumber: Jabatan Kewangan Negeri

4.8.3. Hutang Awam

4.8.3.1. Kerajaan Negeri Pulau Pinang dari semasa ke semasa menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan bagi membiayai projek pembangunannya. Pada tahun 2016 tiada pinjaman baharu yang diambil daripada Kerajaan Persekutuan. Kedudukan Hutang Awam pada tahun 2016 berbanding tahun 2015 adalah seperti di **Jadual 4.31**.

JADUAL 4.31
BAKI HUTANG AWAM PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BIL.	TUJUAN PINJAMAN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
		1.	Membiayai Projek Bekalan Air Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang Sdn. Bhd.	43.00	42.00
2.	Perumahan Awam Kos Rendah	20.39	18.70	-1.69	-8.3
3.	Membiayai Projek Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang- <i>Indoor Archade and Seafood Centre</i> di Batu Kawan	4.75	4.30	-0.45	-9.5
4.	Membiayai Projek Majlis Bandaraya Pulau Pinang - Pembetulan Najis	1.33	1.33	0.00	-
JUMLAH		69.47	66.33	-3.14	-4.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016 serta Jabatan Kewangan Negeri

4.8.3.2. Pada akhir tahun 2016, baki Hutang Awam berjumlah RM66.33 juta berbanding sejumlah RM69.47 juta pada tahun 2015, iaitu menurun sejumlah RM3.14 juta atau 4.5%. Penurunan hutang ini adalah disebabkan pada tahun 2016 tiada pinjaman baharu dan pembayaran balik pinjaman dibuat mengikut jadual. Pada tahun 2016, jumlah bayaran balik pinjaman yang dibuat oleh Kerajaan Negeri ialah sejumlah RM2.50 juta (pokok dan faedah) untuk Perumahan Awam Kos Rendah, sejumlah RM0.64 juta (pokok dan faedah) untuk bayaran balik pinjaman Projek *Indoor Archade and Seafood Centre* dan RM1 juta untuk Projek Mengurangkan Kadar Kehilangan Air Tidak Berhasil (NRW- pinjaman tahun 2011).

4.8.3.3. Terdapat perbezaan berjumlah RM1.62 juta antara rekod yang diselenggara oleh Kerajaan Negeri berbanding rekod Kerajaan Persekutuan

berjumlah RM64.72 juta. Perbezaan ini berpunca daripada pelarasan untuk mengurangkan baki pinjaman yang dibuat oleh Kerajaan Persekutuan pada tahun 2016 namun belum diambil kira oleh Kerajaan Negeri. Sejumlah RM288,153 baki Pinjaman Projek Bekalan Air Luar Bandar telah dihapuskan dan diselaras dengan baki Pinjaman Perumahan Awam Kos Rendah Padang Cempedak Mukim 13. Sementara itu, baki pinjaman Projek Majlis Bandaraya Pulau Pinang untuk Pembetulan Najis sejumlah RM1.33 juta yang tidak berubah sejak tahun 2004 telah disifarkan tetapi Kerajaan Negeri belum mengambil tindakan kerana belum menerima kelulusan hapuskira daripada Kementerian Kewangan.

4.8.3.4. Kedudukan Hutang Awam bagi tahun 2012 hingga 2016 adalah seperti di **Jadual 4.32** dan **Carta 4.9**. Kedudukan baki hutang bagi tahun 2012 hingga 2015 menunjukkan Hutang Awam daripada Kerajaan Persekutuan meningkat disebabkan terdapat pinjaman baru/pengeluaran pinjaman pada tahun-tahun tersebut dan menurun pada tahun 2016 kerana tiada pinjaman baharu serta pembayaran balik pinjaman yang dibuat kepada Kerajaan Persekutuan. Kedudukan baki hutang pada tahun 2015 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima (5) tahun.

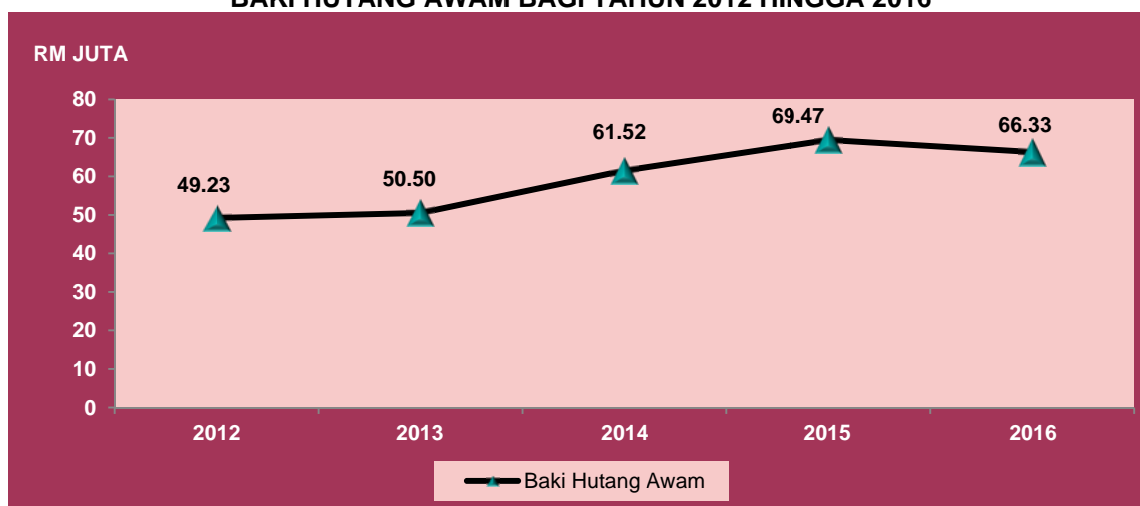
4.8.3.5. Pada akhir tahun 2016 tiada tunggakan bayaran balik pinjaman kepada Kerajaan Persekutuan.

JADUAL 4.32
BAKI HUTANG AWAM BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

BIL.	BUTIRAN PINJAMAN	TAHUN				
		2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)
1.	Membiayai Projek Bekalan Air Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang Sdn. Bhd.	16.84	20.00	33.00	43.00	42.00
2.	Perumahan Awam Kos Rendah	25.06	23.57	22.01	20.39	18.70
3.	Membiayai Projek Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang - <i>Indoor Archade and Seafood Centre</i> di Batu Kawan	6.00	5.60	5.18	4.75	4.30
4.	Membiayai Projek Majlis Bandaraya Pulau Pinang - Pembetulan Najis	1.33	1.33	1.33	1.33	1.33
JUMLAH		49.23	50.50	61.52	69.47	66.33

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016 dan Jabatan Kewangan Negeri

CARTA 4.9
BAKI HUTANG AWAM BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016 dan Jabatan Kewangan Negeri

4.8.4. Bayaran Fi Air Mentah

Pada tahun 2011, Kerajaan Negeri telah mengenakan caj Bayaran Fi Air Mentah (*Raw Water Fee*) kepada Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang (PBAPP) berdasarkan kadar tiga (3) sen/meter padu. Pada tahun 2015, kadar Fi Air Mentah telah dinaikkan kepada enam (6) sen/meter padu bagi tahun 2016 hingga 2018. Bagi tahun berakhir 2016, baki bayaran Fi Air Mentah adalah sejumlah RM4.83 juta. Kerajaan Negeri telah menerima bayaran sejumlah RM19.41 juta iaitu RM4.41 juta untuk bayaran akhir tahun 2015 dan RM15 juta untuk bayaran sebahagian tahun 2016.

4.9. NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN

Nota Kepada Penyata Kewangan adalah sebahagian daripada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Ia memberi penerangan dan maklumat terperinci mengenai amaun yang ditunjukkan dalam Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan maklumat tambahan lain seperti Akaun Belum Terima, peristiwa yang berlaku selepas tarikh Penyata Kedudukan Kewangan dan angka perbandingan.

4.9.1. Akaun Belum Terima

4.9.1.1. Peraturan mengenai tunggakan hasil dinyatakan dalam Arahan Perbendaharaan 89(a) yang menghendaki setiap Pegawai Pengawal menghantar penyata mengenai apa-apa hasil yang sepatutnya diterima pada 31 Disember kepada Perbendaharaan Negeri dengan sesalinannya kepada Jabatan Audit Negara. Surat Pekeliling Kewangan Negeri Bil. 4 Tahun 2016

juga menjelaskan tatacara penyediaan penyata tunggakan hasil Jabatan.

4.9.1.2. Pada tahun 2016 Akaun Belum Terima Kerajaan Negeri berjumlah RM82.96 juta menurun sejumlah RM0.98 juta atau 1.2% berbanding RM83.94 juta pada tahun 2015 seperti di **Jadual 4.33**.

JADUAL 4.33
AKAUN BELUM TERIMA PADA TAHUN 2016 BERBANDING 2015

BIL.	JENIS HASIL	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
		1.	Cukai Tanah	61.99	59.13
2.	Ansuran/Sewa Rumah Kos Rendah	15.19	17.26	2.07	13.6
3.	Pinjaman Penuntut	6.54	6.45	-0.09	-1.4
4.	Hasil Lain	0.22	0.12	-0.10	-45.5
JUMLAH		83.94	82.96	-0.98	-1.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016 serta Rekod Jabatan Kewangan Negeri

4.9.1.3. Pada tahun 2016, tunggakan hasil ansuran atau sewa rumah kos rendah meningkat sejumlah RM2.07 juta atau 13.6% menjadi sejumlah RM17.26 juta berbanding sejumlah RM15.19 juta pada tahun 2015. Antara sebab peningkatan ini adalah kegagalan para penyewa menjelaskan bayaran sewa dan bayaran penyelenggaraan bulanan yang ditetapkan. Walau bagaimanapun, Bahagian Perumahan telah berusaha untuk meningkatkan hasil kutipan dengan memperkenalkan sesi *Human Touch* bagi mengenalpasti masalah yang dihadapi oleh penyewa. Sesi *Human Touch* ini juga telah mendapat kerjasama dari pihak Agenda Ekonomi Saksama (AES) Kerajaan Negeri, Zakat Pulau Pinang dan Jabatan Kebajikan Masyarakat.

4.9.1.4. Analisis Audit mendapati sebahagian besar daripada tunggakan hasil ini merupakan hasil cukai tanah, ansuran atau sewa rumah kos rendah serta pinjaman penuntut berjumlah RM82.84 juta atau 99.9% daripada keseluruhan jumlah tunggakan hasil tahun 2016. Pejabat Tanah Daerah Timur Laut merupakan penyumbang utama tunggakan hasil cukai tanah iaitu RM22.65 juta dan diikuti oleh Bahagian Perumahan Negeri berjumlah RM17.26 juta serta Pejabat Tanah Seberang Perai Tengah berjumlah RM17.09 juta pada tahun 2016.

4.9.1.5. Pada tahun 2016, Kerajaan Negeri telah meluluskan hapus kira tunggakan hasil sejumlah RM0.12 juta. Sebahagian besar daripada hapus kira ini melibatkan kes perampasan tanah disebabkan cukai tanah yang gagal dijelaskan.

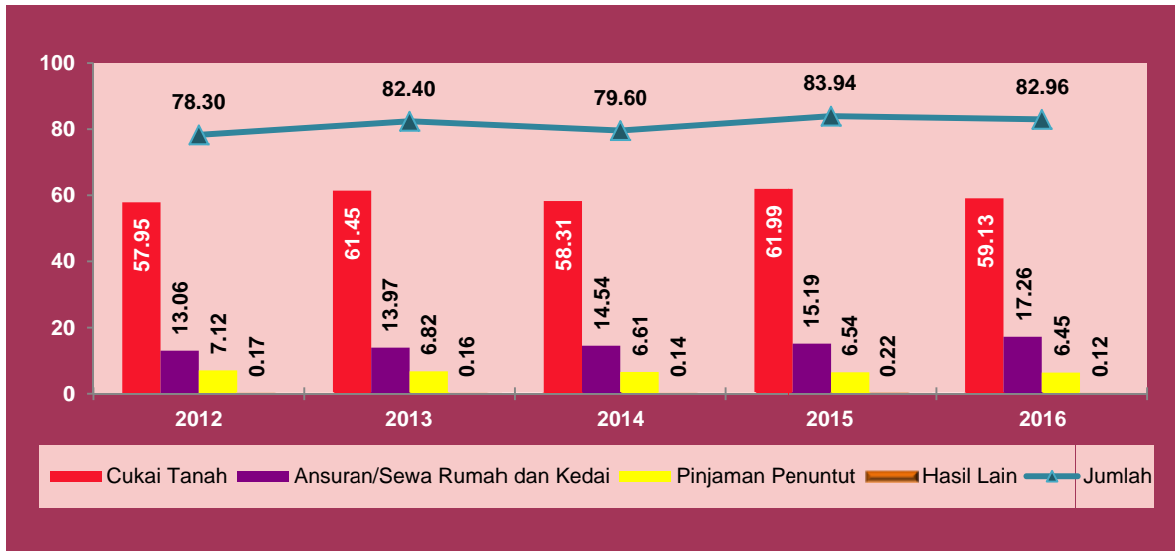
4.9.1.6. Kedudukan Akaun Belum Terima bagi tahun 2012 hingga 2016 adalah seperti di **Jadual 4.34** dan **Carta 4.10**. Akaun Belum Terima pada tahun 2015 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima (5) tahun.

JADUAL 4.34
AKAUN BELUM TERIMA BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

BIL.	JENIS HASIL	TAHUN				
		2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)
1.	Cukai Tanah	57.95	61.45	58.31	61.99	59.13
2.	Ansuran/Sewa Rumah Kos Rendah	13.06	13.97	14.54	15.19	17.26
3.	Pinjaman Penuntut	7.12	6.82	6.61	6.54	6.45
4.	Hasil Lain	0.17	0.16	0.14	0.22	0.12
JUMLAH		78.30	82.40	79.60	83.94	82.96

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016 dan Rekod Jabatan Kewangan Negeri

CARTA 4.10
AKAUN BELUM TERIMA BAGI TAHUN 2012 HINGGA 2016

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2012 hingga 2016 dan Rekod Jabatan Kewangan Negeri

4.10. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

4.10.1. Pada keseluruhannya, analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang pada akhir tahun 2016 adalah baik di mana:

- Kumpulan Wang Disatukan mencatatkan peningkatan berjumlah RM269.09 juta atau 17.3% kepada RM1,828.53 juta berbanding RM1,559.44 juta pada tahun 2015;
- Baki Akaun Hasil Disatukan telah bertambah sejumlah RM89.21 juta atau 9.4% menjadikannya berjumlah RM1,041.74 juta berbanding sejumlah RM952.53 juta pada tahun 2015;

- Hasil yang dikutip telah meningkat sejumlah RM132.18 juta atau 14.7% berbanding tahun 2015 iaitu daripada sejumlah RM897.66 juta menjadi RM1,029.84 juta. Terimaan Bukan Hasil melibatkan Pelbagai Terimaan dari Agensi Kerajaan adalah antara penyumbang utama kepada peningkatan hasil dalam tahun 2016; dan
- Pelaburan keseluruhan Kerajaan Negeri telah meningkat sejumlah RM265.29 juta atau 14.8% menjadi RM2,057.41 juta pada tahun 2016 berbanding pelaburan keseluruhan sejumlah RM1,792.12 juta pada tahun 2015.

4.10.2. Kerajaan Negeri disyorkan untuk mengambil tindakan berikut:

- Mengekalkan prestasi kutipan hasil dan mengekalkan perbelanjaan berhemat bagi memastikan kedudukan kewangannya baik;
- Meneruskan usaha untuk mengutip tunggakan hasil berjumlah RM82.96 juta pada akhir tahun 2016 yang terdiri daripada cukai tanah, bayaran balik pinjaman penuntut, ansuran atau sewa rumah kos rendah serta hasil-hasil lain;
- Tindakan hapuskira hendaklah diambil ke atas tunggakan hasil yang berusia melebihi tujuh (7) tahun;
- Mengkaji semula Arahan Akaun Amanah Jabatan Kewangan Negeri bagi memastikan akaun tersebut dikendalikan dengan teratur selaras dengan tujuan penubuhannya; dan
- Tindakan segera hendaklah diambil bagi mengembalikan deposit yang telah mencapai tujuannya atau mengambil tindakan memindahkan deposit kepada Pendaftar Wang Tidak Dituntut (Jabatan Akauntan Negara Malaysia) seperti yang ditetapkan dalam Akta Wang Tidak Dituntut 1965 hendaklah dilaksanakan.

BAHAGIAN III
RANCANGAN PEMBANGUNAN
KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

5. PENCAPAIAN PELAKSANAAN RANCANGAN PEMBANGUNAN

Agenda pembangunan Negeri Pulau Pinang memberi penekanan kepada projek-projek pembangunan yang berfokuskan *people centric* yang memberi impak kepada peningkatan kesejahteraan rakyat, di samping menekankan perbelanjaan yang memberikan *value for money*. Ia adalah signifikan ke arah menggerakkan Negeri Pulau Pinang mencapai status negeri maju pada tahun 2020.

5.1. Pencapaian Perbelanjaan Rancangan Pembangunan Negeri

- a. Perancangan bajet pembangunan disediakan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang secara tahunan seiring dengan dasar dan strategi pembangunan sosio ekonomi negeri dan selari dengan keperluan untuk mencapai *outcome* dan keberhasilan di peringkat Jabatan dan negeri. Pada tahun 2016, sejumlah RM346.12 juta telah diperuntukkan dengan 2,868 projek dirancang untuk dilaksanakan. Peruntukan ini telah diagihkan kepada sembilan (9) jabatan untuk projek pembangunan negeri Pulau Pinang dan sejumlah RM307.45 juta atau 88.8% telah dibelanjakan. Prestasi perbelanjaan pembangunan yang dilaporkan oleh Kerajaan Negeri pada tahun 2016 adalah seperti di **Jadual 5.1**.

JADUAL 5.1
PENCAPAIAN PERBELANJAAN
RANCANGAN PEMBANGUNAN NEGERI PADA TAHUN 2016

BIL.	JABATAN/PEJABAT	PERUNTUKAN	PERBELANJAAN	PENCAPAIAN
		(RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Ketua Menteri dan Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	161.59	133.89	82.9
2.	Jabatan Pengairan dan Saliran	14.27	13.61	95.4
3.	Jabatan Perhutanan	2.07	2.06	99.5
4.	Jabatan Taman Botani	1.94	0.57	29.4
5.	Jabatan Kerja Raya	23.27	20.22	86.9
6.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	8.57	8.04	93.8
7.	Jabatan Kewangan Negeri	128.50	123.22	95.9
8.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	2.73	2.67	97.8
9.	Jabatan Pertanian	3.18	3.17	99.9
JUMLAH		346.12	307.45	88.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi Tahun 2016

- b. Namun, semakan Audit mendapati **sejumlah RM73.61 juta melibatkan 24 projek telah diselaraskan dari Vot Pembangunan ke Akaun Amanah Jabatan Kewangan Negeri (JKN) dan dianggap sebagai telah dibelanjakan.**

Pelarasan ini telah memberi kesan ketara terhadap prestasi perbelanjaan yang dilaporkan. Pihak Audit mendapati prestasi sebenar keseluruhan perbelanjaan pembangunan bagi tahun 2016 adalah 67.6% setelah ditolak jumlah yang diselaras masuk ke Akaun Amanah Jabatan Kewangan Negeri.

5.2. Pencapaian Pelaksanaan Projek Pembangunan Negeri Tahun 2016

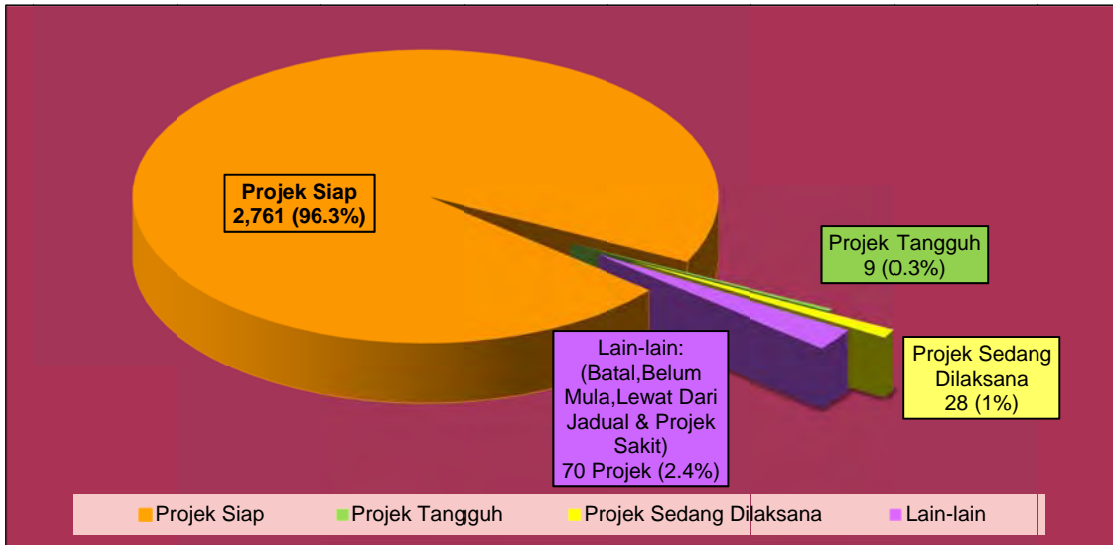
- a. Pada tahun 2016 sebanyak 2,868 projek telah dirancang untuk dilaksanakan. Daripada jumlah tersebut, 2,761 projek atau 96.3% telah siap sepenuhnya dan 28 projek atau 1% sedang dilaksanakan. Manakala sembilan (9) projek atau 0.3% lagi ditangguhkan dan baki 70 projek atau 2.4% adalah terdiri daripada projek yang dibatalkan, belum mula, lewat dari jadual serta projek sakit. Status prestasi pelaksanaan projek pembangunan sehingga akhir tahun 2016 adalah seperti di **Jadual 5.2** dan **Carta 5.1**. Senarai projek yang ditangguhkan dan projek sakit adalah seperti di **Jadual 5.3** dan **Jadual 5.4**.

JADUAL 5.2
STATUS PENCAPAIAN PELAKSANAAN
PROJEK PEMBANGUNAN NEGERI PADA TAHUN 2016

BIL.	JABATAN/PEJABAT	BILANGAN PROJEK							
		JUMLAH PROJEK	SIAP	SEDANG DILAKSANA	BELUM MULA	TANGGUH	LEWAT DARI JADUAL	PROJEK SAKIT	BATAL
1.	Pejabat Ketua Menteri dan Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	243	172	21	-	9	-	1	40
2.	Jabatan Pengairan dan Saliran	227	227	-	-	-	-	-	-
3.	Jabatan Perhutanan	45	45	-	-	-	-	-	-
4.	Jabatan Taman Botani	17	6	-	-	-	-	-	11
5.	Jabatan Kerja Raya	168	147	4	1	-	1	-	15
6.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	114	110	3	-	-	1	-	-
7.	Jabatan Kewangan Negeri	2,018	2,018	-	-	-	-	-	-
8.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	19	19	-	-	-	-	-	-
9.	Jabatan Pertanian	17	17	-	-	-	-	-	-
JUMLAH		2,868	2,761	28	1	9	2	1	66

Sumber: Bahagian Perancang Ekonomi Negeri (BPEN) dan Jabatan Yang Terlibat

CARTA 5.1
STATUS PENCAPAIAN PELAKSANAAN PROJEK PEMBANGUNAN
NEGERI TAHUN 2016 YANG DILAPORKAN OLEH KERAJAAN NEGERI

Sumber: Bahagian Perancang Ekonomi Negeri (BPEN) dan Jabatan Yang Terlibat

JADUAL 5.3
SENARAI PROJEK YANG DITANGGUHKAN

BIL.	NAMA PROJEK	KOS PROJEK (RM Juta)	SEBAB TANGGUH
1.	Cadangan pembaikan permukaan cerun yang terhakis di sepanjang Jeep Track, Bukit Bendera.	2.85	Projek masih dalam fasa perancangan dan reka bentuk. Peruntukan sebanyak RM2.41 juta telah dipinda kepada projek-projek baru mengikut keutamaan.
2.	Cadangan untuk menubuhkan tapak samaian, pembukaan taman bunga, menaiktaraf lanskap di sepanjang Jalan Tuanku Yahya Petra dan memasang lampu hiasan di stesen atas Bukit Bendera.	1.23	Projek dijangka akan mula dilaksanakan pada tahun 2017.
3.	Rumah Pangsa Mak Mandin Hijau.	1.00	Proses perolehan dijangka akan bermula pada tahun 2017.
4.	Cadangan menaiktaraf dan kerja-kerja berkaitan di Jalan Upper Tunnel di kawasan atas Bukit Bendera.	1.00	Projek dijangka akan mula dilaksanakan pada tahun 2017.
5.	Membina Dewan Orang Ramai Flat Kota Permai.	0.60	Dalam proses penilaian Lembaga Tender.
6.	Kerja-kerja menaiktaraf lanskap di Bangunan No. 57 Jalan Macalister.	0.30	Projek dijangka akan mula dilaksanakan pada tahun 2017.
7.	Pembangunan Galeri Arkeologi Guar Kepah, Daerah SPU Pulau Pinang.	0.30	Projek dijangka akan mula dilaksanakan pada tahun 2017.
8.	Garis Panduan Perancangan dan Pembangunan Tanah Bukit Negeri Pulau Pinang.	0.10	Mesyuarat Jawatankuasa Mengkaji Semula Perancangan Pembangunan Tanah Bukit Negeri Pulau Pinang.
9.	Pewartaan Rancangan Kawasan Khas Taman Botani.	0.07	Dalam proses semakan semula laporan draf Rancangan Kawasan Khas Taman Botani.

Sumber: Bahagian Perancang Ekonomi Negeri (BPEN)

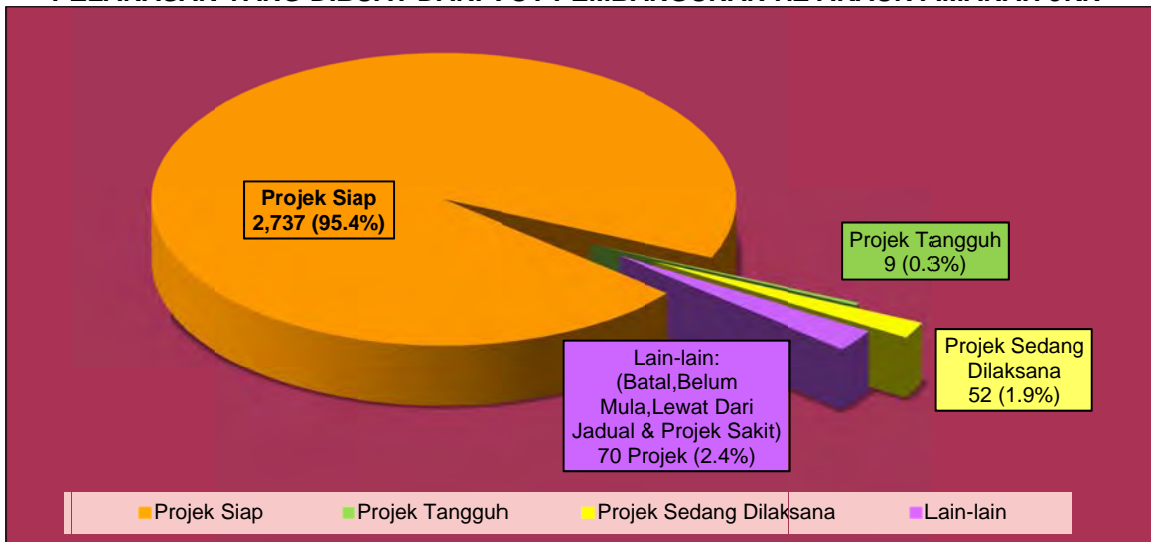
**JADUAL 5.4
SENARAI PROJEK SAKIT**

BIL.	NAMA PROJEK	KOS PROJEK (RM Juta)	CATATAN
1.	Projek Pembinaan Bangunan Tiga Tingkat Mahkamah Syariah Daerah Seberang Perai Tengah.	8.50	Projek masih dalam fasa pelaksanaan di mana telah lewat dari jadual. Surat pelanjutan masa kali kedua telah dikeluarkan sehingga bulan Jun 2017. Projek bermula pada bulan November 2011 dan sepatutnya siap pada bulan Mei 2013. Projek ditender semula pada bulan Mac 2014. Tarikh siap kerja ditetapkan pada bulan April 2016 dan sehingga 31 Disember 2016, projek ini siap setakat 64%.

Sumber: Bahagian Perancang Ekonomi Negeri (BPEN)

- b. Mengambil kira pelarasan yang dibuat dari Vot Pembangunan ke Akaun Amanah JKN berjumlah RM73.61 juta melibatkan 24 projek, pihak Audit mendapati projek yang sebenarnya siap dalam tahun 2016 adalah sebanyak 2,737 atau 95.4% berbanding 2,761 projek yang dilaporkan siap oleh Kerajaan Negeri seperti di Carta 5.2.

**CARTA 5.2
STATUS PENCAPAIAN PELAKSANAAN PROJEK
PEMBANGUNAN NEGERI UNTUK TAHUN 2016 SETELAH MENGAMBIL KIRA
PELARASAN YANG DIBUAT DARI VOT PEMBANGUNAN KE AKAUN AMANAH JKN**

Sumber: Bahagian Perancang Ekonomi Negeri (BPEN) dan Jabatan Yang Terlibat

5.3. RUMUSAN

Prestasi pencapaian perbelanjaan projek-projek di bawah rancangan pembangunan Kerajaan Negeri bagi tahun 2016 yang dibiayai oleh Kerajaan Negeri secara keseluruhannya adalah kurang memuaskan. Ini kerana walaupun sejumlah RM307.45 juta atau 88.8% direkodkan sebagai telah dibelanjakan daripada peruntukan sejumlah RM346.12 juta, pihak Audit mendapati perbelanjaan sebenar adalah RM233.84 juta atau 67.6% sahaja manakala sejumlah RM73.61 juta lagi adalah

pelarasan baki yang telah dipindahkan ke Akaun Amanah Jabatan Kewangan Negeri. Sementara itu, daripada 2,868 bilangan projek yang dirancang, sebanyak 2,761 projek atau 96.3% dilaporkan telah berjaya disiapkan. Walau bagaimanapun, semakan Audit mendapati bilangan sebenar projek yang siap sepenuhnya dalam tahun 2016 adalah 2,737 projek atau 95.4% berbanding 2,761 projek siap yang dilaporkan. Prestasi pelaksanaan projek-projek di bawah rancangan pembangunan Kerajaan Negeri bagi tahun 2016 secara keseluruhannya adalah baik.

BAHAGIAN IV
PENYERAHAN, PENGESAHAN,
PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN
DAN PRESTASI KEWANGAN
AGENSI NEGERI

BAHAGIAN IV

PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

---

6. PENDAHULUAN

Mengikut Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara mempunyai kuasa untuk mengaudit penyata kewangan Agensi Negeri iaitu Badan Berkanun Negeri, Kumpulan Wang, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan. Pengauditan ini adalah untuk mengesah dan memastikan penyata kewangan adalah bebas daripada kesalahan dan ketinggalan yang material serta memberi pendapat sama ada penyata tersebut menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama dengan berpandukan Akta dan Piawaian yang diluluskan.

6.1. PENGAUDITAN PENYATA KEWANGAN

6.1.1. Selaras dengan Seksyen 5(c) Akta Audit 1957, Jabatan Audit Negara melaksanakan pengauditan terhadap penyata kewangan Agensi Negeri bagi memastikan segala akaun dan rekod kewangan diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Sehingga akhir tahun 2016 penyata kewangan bagi lapan (8) Badan Berkanun Negeri (BBN), satu (1) Majlis Agama Islam (MAI) dan dua (2) Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) adalah di bawah pengauditan Ketua Audit Negara. Jabatan Audit Negara mengaudit sendiri tiga (3) penyata kewangan Agensi dan satu (1) Majlis Agama Islam, manakala tujuh (7) penyata kewangan lagi diaudit oleh firma audit swasta yang dilantik oleh Ketua Audit Negara. Pelantikan firma audit swasta adalah selaras dengan peruntukan Seksyen 7(3) Akta Audit 1957 yang memberi kuasa kepada Ketua Audit Negara melantik mana-mana orang yang difikirkan kompeten untuk menjalankan pengauditan bagi pihaknya. Syarat pelaksanaan pengauditan ini telah ditetapkan melalui perjanjian yang dimeterai.

6.1.2. Bagi memastikan firma audit swasta menjalankan pengauditan berkualiti selaras dengan arahan yang ditetapkan serta mematuhi piawaian perakaunan dan pengauditan yang diluluskan, Jabatan Audit Negara telah mengeluarkan Garis Panduan Penyata Kewangan Agensi Negeri yang antaranya menetapkan panduan penyediaan Memorandum Perancangan Audit, pemantauan terhadap pengauditan yang dilaksanakan oleh firma audit swasta, proses semakan semula kertas kerja dan penyediaan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan.

6.1.3. Jabatan Audit Negara akan memantau sebelum, semasa dan selepas pengauditan dilaksanakan. Sebelum pengauditan dijalankan, firma audit swasta dikehendaki menyediakan Memorandum Perancangan Audit dengan menyatakan

antaranya pendekatan Audit, tempoh pengauditan dan pasukan Audit yang terlibat. Melalui memorandum ini, Jabatan Audit Negara dapat memastikan firma audit swasta mempunyai pendekatan dan liputan Audit yang mencukupi untuk menjalankan pengauditan serta memastikan pengauditan dijalankan dalam tempoh yang ditetapkan. Pihak Jabatan Audit Negara membuat lawatan semasa tempoh pengauditan oleh firma audit swasta. Semasa lawatan, pihak firma audit swasta berbincang dengan pihak Jabatan Audit Negara mengenai perkara berbangkit semasa pengauditan dijalankan. Perbincangan ini membolehkan perkara berbangkit yang kurang *material* dapat diselesaikan. Pada akhir pengauditan, firma audit swasta dikehendaki mengemukakan penemuan Audit berserta fail kertas kerja, Laporan Terperinci dan Laporan Juruaudit mengenai penyata kewangan yang diaudit. Fail kertas kerja akan disemak untuk memastikan perkara *material* dibangkitkan, bukti audit mencukupi dan memuaskan serta mengikut format yang ditetapkan. Setiap akhir tahun, prestasi semua firma audit swasta dinilai dan akan diambil kira semasa membuat keputusan untuk ditawarkan bagi pengauditan penyata kewangan tahun seterusnya.

6.2. KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN

6.2.1. Enakmen Penubuhan Badan Berkanun Negeri menghendaki setiap BBN mengemukakan penyata kewangan untuk diaudit dalam masa enam (6) bulan selepas akhir setiap tahun kewangan. Bagi PBT, Seksyen 60(2) Akta Kerajaan Tempatan 1976, menghendaki penyata kewangan disediakan apabila tamat tempoh tahun kewangan untuk membolehkan Ketua Audit Negara mengesahkan penyata kewangan pada atau sebelum akhir bulan Oktober tahun berikutnya. Bagi mempercepatkan penyediaan penyata kewangan, Kerajaan Negeri telah mengeluarkan arahan kepada semua Agensi Negeri untuk menyerahkan penyata kewangan selewat-lewatnya pada 30 April tahun berikutnya.

6.2.2. Sehingga 30 April 2017, kesemua 11 penyata kewangan telah diterima untuk diaudit mengikut tempoh masa yang ditetapkan.

6.3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN

Pengauditan Penyata Kewangan Agensi Negeri dijalankan untuk memberi pendapat sama ada penyata kewangan Agensi menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Selaras dengan piawaian pengauditan yang diluluskan, Ketua Audit Negara telah mengeluarkan empat (4) jenis laporan iaitu Laporan Tanpa Teguran, Laporan Berteguran, Laporan *Adverse* dan Laporan *Disclaimer*. Setakat 30 Jun 2017 Jabatan Audit Negara telah mengesahkan sebanyak 11 penyata kewangan bagi tahun berakhir 2015 yang terdiri daripada lima (5) penyata kewangan BBN, tiga (3) penyata kewangan Kumpulan Wang BBN, dua (2) penyata kewangan PBT dan satu (1) penyata kewangan Majlis Agama Islam dan dikeluarkan Laporan Ketua Audit

Negara Mengenai Penyata Kewangan. Sebanyak sepuluh (10) penyata kewangan telah diberi Laporan Tanpa Teguran dan satu (1) lagi telah memperoleh Laporan Berteguran. Perbadanan Bukit Bendera Pulau Pinang telah menerima Laporan Berteguran disebabkan kesilapan dalam perekodan transaksi terimaan dan bayaran.

6.4. PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan memperuntukan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Agensi Kerajaan Negeri yang disahkan hendaklah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Menurut Akta Majlis Sukan Negara, Penyata Kewangan Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang tidak perlu dibentangkan di Dewan Undangan Negeri tetapi hanya memadai dihantar kepada Ketua Menteri manakala Penyata Kewangan Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang tidak pernah dibentangkan kerana tiada keperluan dalam Enakmen (Pentadbiran) Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang 2004 untuk membentangkannya di Dewan Undangan Negeri. Sebanyak sembilan (9) Penyata Kewangan Agensi Kerajaan Negeri yang berakhir pada 31 Disember 2015 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang pada 15 November 2016.

6.5. PRESTASI KEWANGAN

Analisis prestasi kewangan tahun 2016 bagi Agensi BBN dan PBT adalah berdasarkan kepada penyata kewangan lapan (8) BBN dan dua(2) PBT yang dikemukakan untuk pengauditan.

6.5.1. Analisis Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri

Analisis prestasi kewangan BBN adalah berdasarkan penyata kewangan tahun 2016 bagi lapan (8) BBN yang mana kesemuanya telah diaudit. Pada keseluruhannya, kedudukan kewangan tahun 2016 bagi agensi BBN adalah memuaskan. Pada akhir tahun 2016, surplus pendapatan terkumpul atau keuntungan terkumpul menurun sejumlah RM70.29 juta atau 3.0% manakala jumlah aset meningkat sejumlah RM25.76 juta atau 0.6%. Surplus pendapatan tahun semasa atau keuntungan tahun semasa pula menurun sejumlah RM86.22 juta atau 65.3% berbanding tahun 2015. Selain itu, aset bersih semasa menurun sejumlah RM378.07 juta atau 21.4% berbanding tahun 2015. Bagi tahun 2015 dan 2016, Perbadanan Bukit Bendera Pulau Pinang menyumbang kepada peningkatan surplus pendapatan terkumpul sejumlah RM0.10 juta atau 0.7%, Perbadanan Perpustakaan Awam Pulau Pinang sejumlah RM0.54 juta atau 2.3%, Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang sejumlah RM0.14 juta atau 2.2% dan Tabung Biasiswa Negeri Pulau Pinang sejumlah RM212,046 atau 8.4%. Penurunan dalam surplus pendapatan terkumpul berlaku di Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang berjumlah RM69.24 juta atau 3.0%, Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang sejumlah RM1.9 juta atau 62.3%, Tabung Biasiswa Kecil Negeri Pulau Pinang

sejumlah RM131,322 atau 70.9% dan Kumpulan Wang Amanah Sekolah Penang Free sejumlah RM4,885 atau 1.5%. Prestasi kewangan lapan (8) BBN bagi tahun 2015 dan 2016 adalah seperti di **Jadual 6.1**.

JADUAL 6.1
PRESTASI KEWANGAN BBN BAGI TAHUN 2015 DAN 2016

BIL.	PERKARA	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Surplus Pendapatan Berkumpul	2,329.79	2,259.50	-70.29	-3.0
2.	Jumlah Aset	4,389.68	4,415.44	25.76	0.6
3.	Aset Semasa Bersih	1,770.09	1,392.02	-378.07	-21.4
4.	Surplus Pendapatan Semasa	131.93	45.71	-86.22	-65.3

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

6.5.1.1. Analisis terhadap Penyata Pendapatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 mendapati empat (4) daripada lapan (8) BBN telah mencatatkan surplus pendapatan berbanding perbelanjaan antara RM97,613 hingga RM46.56 juta. Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang telah mencatatkan lebih pendapatan paling tinggi iaitu RM46.56 juta hasil daripada Jualan Tanah dan Hartanah.

6.5.1.2. Analisis terhadap Lembaran Imbangan pada 31 Disember 2016 mendapati lapan (8) BBN berada dalam kedudukan stabil di mana aset semasa melebihi liabiliti semasa antara RM54,521 hingga RM1,965.66 juta. Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang mencatat aset semasa bersih paling tinggi iaitu berjumlah RM1,364.84 juta di mana aset semasa berjumlah RM1,965.66 juta berbanding liabiliti semasa yang berjumlah RM600.82 juta. Antara aset semasa yang besar dimiliki adalah Harta Dalam Pembangunan berjumlah RM1,405.81 juta dan Penghutang Perdagangan berjumlah RM264.75 juta. Prestasi kewangan BBN bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 adalah seperti di **Jadual 6.2**.

JADUAL 6.2
PRESTASI KEWANGAN BBN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016

BIL.	BBN	PENYATA PENDAPATAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016 (RM Juta)			LEMBARAN IMBANGAN PADA 31 DISEMBER 2016 (RM Juta)		
		PENDAPATAN	PERBELANJAAN	SURPLUS/ DEFISIT	ASET SEMASA	LIABILITI SEMASA	ASET/ LIABILITI SEMASA BERSIH
1.	Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang	304.94	258.38	46.56	1,965.66	600.82	1,364.84
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pulau Pinang	15.68	14.68	1.00	8.96	1.80	7.16
3.	Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang	3.31	3.44	-0.13	4.09	0.09	4.00
4.	Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang	7.16	9.06	-1.90	0.80	0.22	0.58
5.	Perbadanan Bukit Bendera Pulau Pinang	23.04	22.94	0.1	13.50	1.14	12.36
6.	Tabung Biasiswa Negeri Pulau Pinang	0.28	0.07	0.21	2.70	0.0006	2.70
7.	Tabung Biasiswa Kecil Negeri Pulau Pinang	2.07	2.20	-0.13	0.05	0.0006	0.05
8.	Kumpulan Wang Amanah Sekolah Penang Free	0.001	0.001	-	0.33	0.0002	0.33
JUMLAH		356.48	310.77	45.71	1,996.09	604.07	1,392.02

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri bagi Tahun 2016

6.5.1.3. Analisis Kumpulan Wang Berkumpul

Kumpulan Wang Berkumpul bagi lapan (8) BBN pada tahun 2016 adalah berjumlah RM2,259.50 juta iaitu penurunan sejumlah RM70.29 juta atau 3.0% berbanding RM2,329.79 juta pada tahun 2015. Kumpulan Wang Berkumpul terdiri daripada modal berbayar, rizab am, surplus/defisit pendapatan serta geran pembangunan semasa dan yang dibawa dari tahun sebelumnya. Kumpulan Wang Berkumpul ini tidak mengambil kira kumpulan wang lain seperti Kumpulan Wang Pinjaman Kenderaan, Kumpulan Wang Pinjaman Komputer dan Kumpulan Wang Pinjaman Perumahan. Analisis Audit mendapati perubahan Kumpulan Wang Berkumpul bagi lapan (8) BBN pada tahun 2016 berbanding tahun 2015 adalah disebabkan oleh penurunan dalam pendapatan semasa. Kumpulan Wang Berkumpul BBN bagi tahun 2015 dan 2016 adalah seperti di **Jadual 6.3**.

JADUAL 6.3
KUMPULAN WANG TERKUMPUL BBN BAGI TAHUN 2015 DAN 2016

BIL.	BBN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015	2016	(RM Juta)	(%)
		(RM Juta)	(RM Juta)		
1.	Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang	2,278.83	2,209.59	-69.24	-3.0
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pulau Pinang	23.44	23.98	0.54	2.3
3.	Perbadanan Bukit Bendera Pulau Pinang	15.23	15.33	0.1	0.7
4.	Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang	6.23	6.37	0.14	2.3
5.	Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang	3.05	1.15	-1.90	-62.3
6.	Kumpulan Wang Amanah Sekolah Penang Free	0.33	0.33	-	-
7.	Tabung Biasiswa Negeri Pulau Pinang	2.49	2.70	0.21	8.4
8.	Tabung Biasiswa Kecil Negeri Pulau Pinang	0.19	0.05	-0.14	-73.7
JUMLAH		2,329.79	2,259.50	-70.29	-3.0

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

6.5.1.4. Analisis Aset

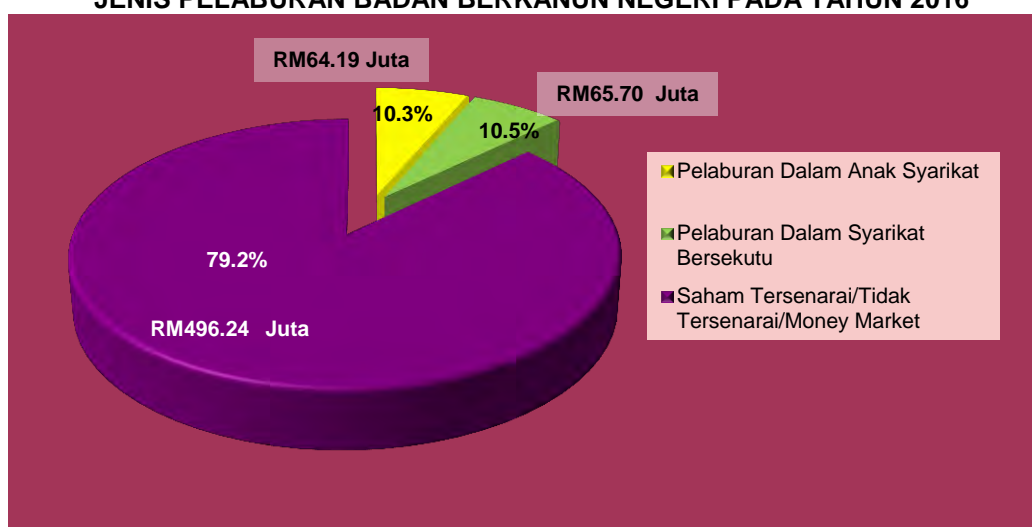
Pada akhir tahun 2016, lapan (8) BBN mencatat aset sejumlah RM4,415.44 juta berbanding RM4,389.68 juta pada tahun 2015 iaitu peningkatan sejumlah RM25.76 juta atau 0.6%. Analisis Audit mendapati, aset semasa bersih pada akhir tahun 2016 ialah sejumlah RM1,392.02 juta berbanding RM1,770.09 juta pada tahun 2015 iaitu penurunan sejumlah RM378.07 juta atau 21.4%. Penurunan aset semasa bersih yang ketara adalah disebabkan pengurangan sejumlah RM474.49 juta Pelaburan Semasa dan Simpanan Tetap di Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang. Di samping itu juga, berlaku pengurangan di Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang sejumlah RM2.10 juta dan di Perbadanan Bukit Bendera Pulau Pinang sejumlah RM4.83 juta bagi Simpanan Tetap. Peningkatan simpanan tetap juga dicatat oleh Perbadanan Perpustakaan Awam Pulau Pinang sejumlah RM2 juta. Manakala aset semasa bersih Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang, Tabung Biasiswa Negeri Pulau Pinang, Tabung Biasiswa Kecil Negeri Pulau Pinang dan Kumpulan Wang Amanah Sekolah Penang Free tidak menunjukkan perubahan ketara.

6.5.1.5. Analisis Pelaburan

Pada akhir tahun 2016, jumlah pelaburan bagi BBN adalah pelaburan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang iaitu sejumlah RM626.13 juta. Pelaburan ini terdiri daripada pelaburan dalam anak syarikat, syarikat bersekutu, pelaburan *money market*, pelaburan jangka panjang dan pelaburan lain. Analisis Audit mendapati pada keseluruhannya, jumlah pelaburan telah menurun sejumlah RM103.90 juta atau 14.2% berbanding RM730.03 juta pada tahun 2015. Jenis pelaburan BBN bagi tahun 2016 adalah seperti di **Carta 6.1**.

CARTA 6.1
JENIS PELABURAN BADAN BERKANUN NEGERI PADA TAHUN 2016

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri bagi Tahun 2016

6.5.1.6. Analisis Liabiliti

Pada akhir tahun 2016, jumlah liabiliti bagi lapan (8) BBN ialah sejumlah RM2,155.93 juta berbanding RM2,059.89 juta pada tahun 2015 iaitu peningkatan sejumlah RM96.04 juta atau 4.7%. Perubahan jumlah liabiliti BBN bagi tahun 2015 dan 2016 adalah seperti di **Jadual 6.4**.

JADUAL 6.4
JUMLAH LIABILITI BBN PADA TAHUN 2015 DAN 2016

BIL.	BBN	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang	2,052.57	2,152.68	100.11	4.9
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pulau Pinang	0.80	1.80	1.00	125.0
3.	Perbadanan Bukit Bendera Pulau Pinang	6.11	1.14	-4.97	-81.3
4.	Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang	0.08	0.09	0.01	12.5
5.	Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang	0.33	0.22	-0.11	-33.3
6.	Kumpulan Wang Amanah Sekolah Penang Free	0.0002	0.0002	0.00	-
7.	Tabung Biasiswa Negeri Pulau Pinang	0.0006	0.0006	0.00	-
8.	Tabung Biasiswa Kecil Negeri Pulau Pinang	0.0006	0.0006	0.00	-
JUMLAH		2,059.89	2,155.93	96.04	4.7

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri bagi Tahun 2015 dan 2016

6.5.1.7. Analisis Nisbah

Nisbah Hutang mengukur peratusan jumlah aset yang diperolehi melalui pembiayaan hutang. Analisis Nisbah Hutang menunjukkan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang mempunyai Nisbah Hutang yang tertinggi, iaitu 32.8% asetnya diperolehi melalui pembiayaan hutang. Empat (4) BBN

mempunyai aliran tunai bersih negatif dengan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang menunjukkan aliran tunai bersih negatif tertinggi sejumlah RM474.05 juta, diikuti dengan Perbadanan Bukit Bendera Pulau Pinang sejumlah RM5.15 juta, Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang sejumlah RM2.07 juta dan Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang sejumlah RM0.14 juta. Manakala Perbadanan Perpustakaan Awam Pulau Pinang menunjukkan lebih aliran tunai bersih sejumlah RM1.97 juta. Lima (5) BBN menunjukkan nisbah kecairan melebihi 3 iaitu menggambarkan BBN berkenaan mampu untuk memenuhi tanggungan jangka pendek. Analisis juga mendapati lima (5) BBN mempunyai modal kerja yang mencukupi. Kedudukan analisis kecairan dan kestabilan BBN pada tahun 2016 adalah seperti di **Jadual 6.5**.

JADUAL 6.5
ANALISIS KECAIRAN DAN KESTABILAN BBN BAGI TAHUN 2016

BIL.	BBN	NISBAH SEMASA	NISBAH CEPAT	MODAL KERJA (RM Juta)	ALIRAN TUNAI BERSIH (RM Juta)	NISBAH HUTANG (%)
1.	Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang	3.27	3.22	1,364.84	-474.05	32.8
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pulau Pinang	4.98	4.98	7.16	1.97	7.0
3.	Perbadanan Bukit Bendera Pulau Pinang	11.87	11.87	12.36	-5.15	6.9
4.	Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang	43.80	43.80	4.00	-0.14	1.4
5.	Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang	3.62	3.62	0.58	-2.07	16.1

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri bagi Tahun 2016

6.5.2. Prestasi Anak Syarikat Badan Berkanun Negeri

6.5.2.1. Analisis Pelaburan Dalam Syarikat

Setakat 31 Disember 2016, satu (1) Badan Berkanun Negeri (BBN) iaitu Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang (PDC) melabur sejumlah RM64.18 juta dalam 20 syarikat. Manakala untuk pelaburan dalam syarikat bersekutu pula, PDC melabur sejumlah RM69.17 juta dalam 11 syarikat bersekutu. Analisis pelaburan pada kos dalam anak syarikat dan syarikat bersekutu oleh PDC adalah seperti di **Jadual 6.6**.

JADUAL 6.6
PELABURAN PADA KOS
DALAM ANAK SYARIKAT DAN SYARIKAT BERSEKUTU

PERKARA	BILANGAN SYARIKAT
Anak Syarikat (100%)	17
Anak Syarikat (>50%)	3
Anak Syarikat (<50%)	-
Syarikat Bersekutu	11
JUMLAH SYARIKAT	31
PELABURAN (RM JUTA)	133.35

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri pada Tahun 2016

6.5.2.2. Status Anak Syarikat

Analisis Audit mendapati PDC telah melabur dalam 20 anak syarikat di mana 19 anak syarikat berstatus aktif dan satu (1) berstatus dorman.

6.5.2.3. Analisis Keuntungan/Kerugian Terkumpul Syarikat

Pada 31 Disember 2016, 20 anak syarikat di bawah Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang telah mendapat keuntungan terkumpul secara keseluruhannya termasuk bahagian Keuntungan Syarikat Bersekutu yang berjumlah RM59.16 juta. Analisis keuntungan terkumpul dan kerugian terkumpul anak syarikat BBN bagi tahun kewangan 2016 adalah seperti **Jadual 6.7**.

JADUAL 6.7
ANALISIS KEUNTUNGAN/KERUGIAN TERKUMPUL
ANAK SYARIKAT BBN BAGI TAHUN KEWANGAN 2016

BBN	KEUNTUNGAN TERKUMPUL		KERUGIAN TERKUMPUL		KEUNTUNGAN BERSIH (RM Juta)
	BIL. ANAK SYARIKAT	JUMLAH (RM Juta)	BIL. ANAK SYARIKAT	JUMLAH (RM Juta)	
Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang	11	38.46	9	2.44	36.02
JUMLAH	11	38.46	9	2.44	36.02

Sumber: Penyata Kewangan Anak Syarikat PDC bagi Tahun 2016

6.5.3. Prestasi Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

6.5.3.1. Prestasi kewangan bagi dua Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) iaitu Majlis Bandaraya Pulau Pinang dan Majlis Perbandaran Seberang Perai bagi tahun 2016 menurun kerana kedua-duanya telah mencatatkan defisit berjumlah RM25.60 juta. Namun demikian, aset semasa melebihi liabiliti semasa dengan jumlah RM836.49 juta. Prestasi PBT bagi tahun 2016 adalah seperti di **Jadual 6.8**.

JADUAL 6.8
PRESTASI KEWANGAN PBT BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016

BIL.	NAMA AGENSI	PENYATA PRESTASI KEWANGAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016 (RM Juta)			PENYATA KEDUDUKAN KEWANGAN PADA 31 DISEMBER 2016 (RM Juta)		
		PENDAPATAN	PERBELANJAAN	SURPLUS/DEFISIT	ASET SEMASA	LIABILITI SEMASA	ASET/ LIABILITI SEMASA BERSIH
1.	Majlis Bandaraya Pulau Pinang	390.78	392.19	-1.41	854.72	163.70	691.02
2.	Majlis Perbandaran Seberang Perai	237.70	261.89	-24.19	187.29	41.82	145.47
JUMLAH		628.48	654.08	-25.60	1,042.01	205.52	836.49

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi Tahun 2016

6.5.3.2. Majlis Bandaraya Pulau Pinang (MBPP) mencatatkan defisit sejumlah RM1.41 juta pada tahun 2016 iaitu menurun sejumlah RM147.03 juta atau 101.0% berbanding surplus berjumlah RM145.62 juta pada tahun 2015. Penurunan ketara ini antaranya disebabkan oleh peningkatan dalam Pembaikan Kemudahan sejumlah RM44 juta, Pengembalian Hasil dan Hapus Kira sejumlah RM31.38 juta serta Emolumen sejumlah RM16.50 juta. Selain itu, penurunan adalah disebabkan pengurangan dalam Hasil Bukan Cukai sejumlah RM22.17 juta dan Terimaan Bukan Hasil sejumlah RM25.98 juta. Kedudukan kewangan Majlis Perbandaran Seberang Perai (MPSP) pada tahun semasa juga menurun dengan catatan defisit sejumlah RM24.19 juta pada tahun 2016 berbanding RM196,707 pada tahun 2015 iaitu penurunan sejumlah RM24.38 juta atau 12831.6%. Penurunan ini antaranya disebabkan oleh peningkatan dalam Perkhidmatan Ikhtisas sejumlah RM17.55 juta dan Emolumen sejumlah RM4.61 juta. Selain itu, penurunan adalah disebabkan pengurangan dalam Hasil Bukan Cukai sejumlah RM2.21 juta. Kedudukan kewangan Majlis Bandaraya Pulau Pinang dan Majlis Perbandaran Seberang Perai bagi tahun 2015 dan 2016 adalah seperti di **Jadual 6.9**.

JADUAL 6.9
KEDUDUKAN KEWANGAN PBT PADA TAHUN 2015 DAN 2016

BIL.	PBT	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 SURPLUS/ DEFISIT (RM Juta)	2016 SURPLUS/ DEFISIT (RM Juta)	SURPLUS/ DEFISIT (RM Juta)	(%)
1.	Majlis Bandaraya Pulau Pinang	145.62	-1.41	-147.03	-101.0
2.	Majlis Perbandaran Seberang Perai	0.19	-24.19	-24.38	-12831.6
JUMLAH		145.81	-25.60	-171.41	-117.6

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi Tahun 2015 dan 2016

6.5.3.3. Aset Semasa Bersih

- a. Aset semasa bersih PBT bagi tahun berakhir 31 Disember 2015 dan 2016 adalah seperti di **Jadual 6.10**.

JADUAL 6.10
ASET SEMASA BERSIH PBT
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2015 DAN 2016

PBT	TAHUN 2015			TAHUN 2016			PERUBAHAN	
	ASET SEMASA	LIABILITI SEMASA	ASET SEMASA BERSIH	ASET SEMASA	LIABILITI SEMASA	ASET SEMASA BERSIH	(RM Juta)	(%)
	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)		
MBPP	1,010.13	230.42	779.71	854.72	163.70	691.02	-88.69	-11.4
MPSP	206.83	49.28	157.55	187.29	41.82	145.47	-12.08	-7.7
JUMLAH	1,216.96	279.70	937.26	1,042.01	205.52	836.49	-100.77	-10.8

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi Tahun 2015 dan 2016

b. Analisis Audit mendapati secara keseluruhannya pada tahun 2016, aset semasa bersih bagi kedua-dua MBPP dan MPSP menunjukkan penurunan masing-masing berjumlah RM88.69 juta dan RM12.08 juta. Pada tahun 2016, aset semasa bersih MBPP adalah berjumlah RM691.02 juta berbanding RM779.71 juta pada tahun 2015. Manakala bagi MPSP pula, nilai aset semasa bersih adalah berjumlah RM145.47 juta berbanding RM157.55 juta pada tahun 2015.

6.5.3.4. Tunggakan Hasil Cukai Taksiran

a. Cukai taksiran adalah cukai tahunan yang dikenakan terhadap harta pegangan di bawah kawasan pentadbiran PBT mengikut Akta Kerajaan Tempatan 1976. Cukai taksiran adalah merupakan penyumbang utama kepada pendapatan PBT. Cukai taksiran dikenakan ke atas pegangan seperti rumah kediaman, harta perdagangan (kedai, kilang, hotel dan sebagainya), harta industri (kilang, pelabuhan dan sebagainya) dan tanah. Caruman membantu kadar merupakan cukai tahunan yang dikenakan ke atas bangunan milik Kerajaan. Pada tahun 2016, hasil cukai taksiran diperoleh oleh PBT bertambah sejumlah RM4.41 juta atau 1.2% berbanding sejumlah RM37.72 juta atau 11.9% pada tahun 2015. Hasil cukai taksiran PBT bagi tempoh 2015 dan 2016 adalah seperti di **Jadual 6.11**.

JADUAL 6.11
HASIL CUKAI TAKSIRAN PBT BAGI TAHUN 2015 DAN 2016

BIL.	PBT	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Majlis Bandaraya Pulau Pinang	191.75	192.89	1.14	0.6
2.	Majlis Perbandaran Seberang Perai	161.86	165.13	3.27	2.0
JUMLAH		353.61	358.02	4.41	1.2

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi Tahun 2015 dan 2016

b. Secara keseluruhannya, analisis Audit terhadap tunggakan cukai taksiran mendapati jumlah tunggakan cukai telah menurun daripada RM86.03 juta pada tahun 2015 menjadi RM71.89 juta pada tahun 2016. Majlis Bandaraya Pulau Pinang menunjukkan penurunan tunggakan cukai taksiran manakala Majlis Perbandaran Seberang Perai menunjukkan sedikit peningkatan. Tunggakan cukai taksiran Majlis Bandaraya Pulau Pinang pada tahun 2016 adalah berjumlah RM50.82 juta berbanding RM65.42 juta pada tahun 2015. Ini menunjukkan penurunan sejumlah RM14.60 juta atau sebanyak 22.3%. Manakala bagi Majlis Perbandaran Seberang Perai, tunggakan cukai taksiran pada tahun 2016 adalah berjumlah RM21.07 juta

berbanding RM20.61 juta pada tahun 2015 iaitu peningkatan sejumlah RM463,774 atau sebanyak 2.2%.

- c. Penurunan tunggakan cukai taksiran bagi Majlis Bandaraya Pulau Pinang antaranya adalah disebabkan Majlis ada melaksanakan tindakan untuk mengurangkan tunggakan seperti mempergiatkan operasi penyerahan notis peringatan dan notis tuntutan tunggakan. Majlis telah melantik Ajen Pemungut Hutang bagi mengutip tunggakan cukai taksiran bagi pihaknya. Majlis juga mengguna pakai pendekatan baru di mana semua kebenaran merancang dan permohonan pengubahsuaian akan hanya diluluskan setelah tunggakan cukai taksiran dilangsaikan. Di samping itu, Majlis mewujudkan lebih banyak saluran pembayaran cukai taksiran untuk memudahkan pembayaran kutipan oleh agensi seperti Tenaga Nasional Berhad, Telekom Malaysia, bayaran atas talian melalui bank-bank dan kutipan van bergerak ke kawasan kediaman orang ramai. Bagi Majlis Perbandaran Seberang Perai pula, jumlah tunggakan cukai taksiran didapati meningkat sedikit kerana pertambahan bangunan yang tidak berpenghuni dan terbiar. Butiran lanjut tunggakan cukai taksiran adalah seperti di **Jadual 6.12**.

JADUAL 6.12
TUNGGAKAN HASIL CUKAI TAKSIRAN PBT PADA TAHUN 2015 DAN 2016

BIL.	PBT	TAHUN		PERUBAHAN	
		2015 (RM Juta)	2016 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Majlis Bandaraya Pulau Pinang	65.42	50.82	-14.60	-22.3
2.	Majlis Perbandaran Seberang Perai	20.61	21.07	0.46	2.2
JUMLAH		86.03	71.89	-14.14	-16.4

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi Tahun 2015 dan 2016

- 6.5.3.5.** Berdasarkan penyata kewangan tahun 2016, tunggakan cukai taksiran bagi dua (2) PBT adalah berjumlah RM71.89 juta iaitu 11.4% daripada jumlah pendapatan PBT seperti di **Jadual 6.13**.

JADUAL 6.13
PERATUS TUNGGAKAN CUKAI TAKSIRAN
BERBANDING PENDAPATAN PBT BAGI TAHUN 2016

BIL.	PBT	TUNGGAKAN (RM Juta)	PENDAPATAN (RM Juta)	TUNGGAKAN BERBANDING PENDAPATAN (%)
1.	Majlis Bandaraya Pulau Pinang	50.82	390.78	13.0
2.	Majlis Perbandaran Seberang Perai	21.07	237.70	8.9
JUMLAH		71.89	628.48	11.4

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi Tahun 2016

6.6. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

6.6.1. Rumusan keseluruhan bagi penyerahan, pengesahan, pembentangan Penyata Kewangan dan prestasi kewangan Agensi Negeri adalah:

- 11 Agensi telah mengemukakan Penyata Kewangan tahun 2016 sebelum 30 April 2017; dan
- Kesemua sembilan (9) penyata kewangan Agensi Kerajaan Negeri yang berakhir pada 31 Disember 2015 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang pada 15 November 2016.

6.6.2. Kedudukan kewangan Badan-badan Berkanun Negeri bagi tahun 2016 berdasarkan prestasi lapan (8) BBN adalah memuaskan seperti berikut:

- Empat (4) Agensi telah mencatatkan surplus manakala empat (4) Agensi mencatatkan defisit;
- Surplus terkumpul menurun sejumlah RM70.29 juta atau 3.0%;
- Jumlah Aset meningkat sejumlah RM25.76 juta atau 0.6%;
- Jumlah Aset Semasa Bersih menurun sejumlah RM378.07 juta atau 21.4%;
- Surplus tahun semasa menurun RM86.22 juta atau 65.3% menjadikan defisit berjumlah RM45.71 juta;
- Pelaburan menurun sejumlah RM103.90 juta atau 14.2% menjadi RM626.13 juta; dan
- Liabiliti meningkat sejumlah RM96.04 juta atau 4.7% menjadi sejumlah RM2,155.93 juta.

6.6.3. Kedudukan kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi tahun 2016 adalah berdasarkan prestasi dua (2) PBT seperti berikut:

- Defisit tahun semasa menurun sejumlah RM171.41 juta atau 117.6% berbanding tahun 2015;
- Aset Semasa Bersih menurun sejumlah RM100.77 juta atau 10.8%; dan
- Tunggakan Hasil Cukai Taksiran menurun sejumlah RM14.14 juta atau 16.4%.

6.6.4. Bagi tujuan penambahbaikan prestasi kewangan, Agensi Kerajaan Negeri adalah disarankan untuk menimbang syor berikut.

- Agensi yang mengalami defisit dan kekurangan aset semasa bersih perlu mempertingkatkan prestasi kewangannya supaya pendapatan yang diperoleh dapat menampung perbelanjaan mengurus dan menanggung liabiliti semasa; dan
- Pihak Berkuasa Tempatan perlu mengambil tindakan proaktif dan meningkatkan usaha untuk mendapatkan semula tunggakan cukai taksiran bagi memastikan kedudukan kewangan Majlis akan bertambah baik pada masa akan datang.

BAHAGIAN V
PEMBENTANGAN
LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
DAN MESYUARAT JAWATANKUASA
KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

BAHAGIAN V

PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

---

7. PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN AKTIVITI JABATAN/AGENSI SERTA PENGURUSAN SYARIKAT KERAJAAN NEGERI

Mengikut Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan, Laporan Ketua Audit Negara mengenai Akaun Kerajaan Negeri yang telah diaudit hendaklah dibentangkan seberapa segera di Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang. Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Pulau Pinang Tahun 2015 Siri 1 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang pada 15 November 2016. Manakala Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Pulau Pinang Tahun 2015 berserta Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Pulau Pinang Tahun 2015 Siri 2 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada 22 Mei 2017.

8. MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri berperanan untuk mewujudkan Akauntabiliti Awam. Jawatankuasa hendaklah bermesyuarat bagi membincangkan Laporan Ketua Audit Negara yang terkini, mengkaji isu-isu lama Laporan Ketua Audit Negara yang belum selesai dan memastikan syor-syor Jawatankuasa diambil tindakan oleh Ketua-ketua Jabatan dan Agensi Kerajaan Negeri. Sepanjang tahun 2016, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri telah bermesyuarat sebanyak tujuh (7) kali dan tiga (3) kali sehingga 30 Jun 2017. Selain itu pada Mac 2017, ahli Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri juga telah mengadakan lawatan di Bukit Relau, Teluk Bahang, Bukit Bendera dan Balik Pulau iaitu lokasi yang dibangkitkan dalam Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi dan Pengurusan Syarikat Negeri Pulau Pinang bagi tahun 2014 Siri 3 berhubung Pengurusan Pembangunan Di Kawasan Tanah Bukit. Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara di Mesyuarat Jawatankuasa Kira-kira Awam Negeri adalah seperti di **Jadual 8.1**.

JADUAL 8.1
PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
DI MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

BIL. MESYUARAT	TARIKH MESYUARAT	JABATAN/AGENSI	PERKARA DIBINCANGKAN
TAHUN 2016			
LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA 2014 SIRI 1			
1.	21 April 2016	1. Pejabat Tanah dan Galian 2. Pejabat Daerah dan Tanah Daerah Barat Daya 3. Pejabat Daerah dan Tanah Seberang Perai Tengah 4. Pejabat Daerah dan Tanah Seberang Perai Selatan	Pengeluaran dan Pemindahan Bahan Batuan Tanpa Permit
2.	21 April 2016	1. Pejabat Tanah dan Galian 2. Pejabat Daerah dan Tanah Daerah Timur Laut 3. Pejabat Daerah dan Tanah Seberang Perai Tengah	Tapak Tanah Yang Digunakan oleh Kerajaan Persekutuan Telah Dipindah Milik Tanpa Persetujuan Ketua Pengarah Tanah dan Galian
TAHUN 2017			
LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA 2011			
1.	6 Februari 2017	1. Pejabat Daerah dan Tanah Seberang Perai Selatan	Isu Sistem e-Tanah
LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA 2014 SIRI 1			
2.	6 Februari 2017	1. Pejabat Tanah dan Galian 2. Pejabat Daerah dan Tanah Timur Laut 3. Pejabat Daerah dan Tanah Seberang Perai Tengah	Tapak Tanah Yang Digunakan oleh Kerajaan Persekutuan Telah Dipindah Milik Tanpa Persetujuan Ketua Pengarah Tanah Dan Galian
LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA 2014 SIRI 3			
3.	17 April 2017	1. Majlis Bandaraya Pulau Pinang	Pengurusan Pembangunan di Kawasan Tanah Bukit

Sumber: Jabatan Audit Negara

PENUTUP

PENUTUP

Pada umumnya, tahap penyediaan dan penyerahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Agensi Negeri bagi tahun 2016 adalah baik. Kedudukan kewangan Kerajaan Negeri pada 31 Disember 2016 adalah baik berbanding tahun 2015. Kerajaan Negeri disaran meningkatkan kawalan dalaman ke atas pengendalian Akaun Amanah bagi memastikan Arahan Amanah dipatuhi. Di samping itu, usaha bagi mengutip tunggakan hasil hendaklah dipergiatkan dan tindakan menyelesaikan deposit yang tidak dituntut hendaklah diambil. Manakala prestasi pelaksanaan projek pembangunan Kerajaan Negeri bagi tahun 2016 adalah baik kerana 95.4% projek telah berjaya disiapkan. Bagi Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam, prestasi kewangan tahun 2016 adalah baik. Tunggakan cukai taksiran Majlis Bandaraya Pulau Pinang dan Majlis Perbandaran Seberang Perai didapati masih lagi tinggi. Prestasi kewangan Kerajaan Negeri dan agensi masih boleh dimantapkan lagi dan disyorkan tindakan penambahbaikan seperti berikut:

- a. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu mengaturkan supaya pemeriksaan secara menyeluruh dijalankan bagi menentukan sama ada kelemahan yang dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara juga berlaku di bahagian lain dan seterusnya mengambil tindakan pembetulan memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan kepada sampel dan skop tertentu.
- b. Ketua Jabatan/Ketua Agensi perlu mempertingkatkan penglibatan secara *hands on* dalam urusan kewangan.
- c. Ketua Jabatan/Ketua Agensi perlu mewujudkan sistem *check and balance*, mengadakan pemantauan berterusan, *spot check* dan penilaian secara berkala terhadap kerja yang dilaksanakan oleh pegawai termasuk memberi latihan untuk meningkatkan kemahiran dan keupayaan pegawai.
- d. Jabatan/agensi perlu mempertingkatkan keberkesanan fungsi Unit Audit Dalam (UAD). Antaranya memastikan anggota UAD mendapat latihan dan bimbingan yang secukupnya, menyediakan perancangan Audit tahunan supaya pengauditan dapat dilaksanakan mengikut keutamaan, membuat penilaian secara objektif dan bebas bukan sahaja berkaitan dengan aspek kawalan dalaman malahan pengurusan risiko dan tadbir urus organisasi, melaporkan

penemuan yang signifikan serta mengesyorkan cadangan yang memberi impak kepada organisasi.

JABATAN AUDIT NEGARA

Putrajaya

11 Oktober 2017

LAMPIRAN

**LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2016**

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 telah diaudit atas arahan saya selaras dengan Akta Audit 1957. Pihak pengurusan Kerajaan Negeri adalah bertanggungjawab terhadap Penyata Kewangan ini dan tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap Penyata Kewangan tersebut. Pengauditan telah dilaksanakan dengan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan.

Pada pendapat saya, Penyata Kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang pada 31 Disember 2016, hasil operasi serta aliran tunainya bagi tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan. Rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

(TAN SRI DR. MADINAH BINTI MOHAMAD)
Ketua Audit Negara
Malaysia.

Putrajaya
27 April 2017

**PERNYATAAN PEGAWAI KEWANGAN NEGERI
DAN BENDAHARI NEGERI**

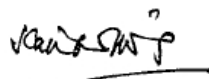
Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang dan Nota kepada Penyata Kewangan disediakan:

- (a) mengikut kehendak Seksyen 16(1) Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61], Piawaian Perakaunan Kerajaan dan *International Public Sector Accounting Standard - Financial Reporting under the Cash Basis of Accounting*; dan
- (b) dengan menyatukan maklumat kewangan daripada semua Jabatan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang mengandungi Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan dan Penyata Akaun Memorandum berserta Nota kepada Penyata Kewangan menunjukkan kedudukan yang benar dan saksama pada 31 Disember 2016.

Pada masa pernyataan ini ditandatangani, mengikut sebaik-baik pengetahuan kami, tidak wujud apa-apa keadaan yang boleh menjejaskan ketepatan dan kesahihan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri 2016.

SARUL BAHYAH BINTI HAJI ABU
Pegawai Kewangan Negeri Pulau Pinang
9 Januari 2017

KALTHOM BINTI SALIM
Bendahari Negeri Pulau Pinang
9 Januari 2017

Lampiran III

PENYATA KEDUDUKAN KEWANGAN
pada 31 Disember 2016

	<i>Nota</i>	<i>2016</i> <i>RM</i>	<i>2015</i> <i>RM</i>
WANG AWAM			
WANG TUNAI	3	9,933,825.82	6,993,142.81
PELABURAN	4	1,818,600,000.00	1,552,450,000.00
		1,828,533,825.82	1,559,443,142.81
DIPEGANG BAGI:			
KUMPULAN WANG DISATUKAN			
AKAUN HASIL DISATUKAN	5	1,041,746,225.20	952,529,742.07
AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	6	0.00	0.00
AKAUN AMANAH DISATUKAN	7	786,787,600.62	606,913,400.74
		1,828,533,825.82	1,559,443,142.81

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Lampiran IV

PENYATA PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI
bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

	Nota	2016		2015	
		RM	RM	RM	RM
TERIMAAN					
Hasil	5				
Hasil Cukai		133,112,821.51		128,919,626.12	
Hasil Bukan Cukai		579,799,792.91		591,769,021.27	
Terimaan Bukan Hasil		<u>316,934,735.56</u>	<u>1,029,847,349.98</u>	<u>176,972,604.61</u>	<u>897,661,252.00</u>
Pinjaman Dalam Negeri	6	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>11,000,000.00</u>	<u>11,000,000.00</u>
Terimaan Modal	7				
Pelbagai Terimaan Modal		72,188,056.06		48,338,163.35	
Jualan Instrumen Kewangan		<u>0.00</u>	<u>72,188,056.06</u>		<u>48,338,163.35</u>
Terimaan Lain	7				
Terimaan Amanah		<u>170,142,074.32</u>	<u>170,142,074.32</u>	<u>58,126,764.64</u>	<u>58,126,764.64</u>
Jumlah Terimaan			<u>1,272,177,480.36</u>		<u>1,015,126,179.99</u>

PENYATA PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI (sambungan)
bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

	Nota	2016		2015	
		RM	RM	RM	RM
BAYARAN					
Perbelanjaan Mengurus	5				
Emolumenten		158,597,870.39		142,848,995.94	
Perkhidmatan dan Bekalan		135,128,385.07		124,974,605.02	
Aset		6,063,944.18		6,805,921.81	
Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap		388,813,858.07		420,651,926.44	
Perbelanjaan Lain		2,939,198.31	691,543,256.02	7,546,472.72	702,827,921.93
Perbelanjaan Pembangunan	7				
Langsung		307,455,930.50		180,828,910.94	
Pinjaman		0.00	307,455,930.50	14,000,000.00	194,828,910.94
Perbelanjaan Modal					
Pembelian Instrumen Kewangan	4	266,150,000.00	266,150,000.00	103,750,000.00	103,750,000.00
Pinjaman	6				
Dalam Negeri		4,087,610.83		3,053,559.08	
Kepada Agensi			4,087,610.83	11,000,000.00	14,053,569.08
Bayaran Lain					
Akaun Amanah	7	0.00	0.00	0.00	0.00
Jumlah Bayaran			1,269,236,797.35	1,015,460,391.95	
Tambahan / (Kurangan) Wang Tunai			2,940,683.01	(334,211.96)	
Wang Tunai Pada 1 Januari			6,993,142.81	7,327,354.77	
WANG TUNAI PADA 31 DISEMBER			9,933,825.82	6,993,142.81	

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Lampiran V

PENYATA PRESTASI KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

	Nota	2016		2015
		Anggaran	Sebenar	Sebenar
		RM	RM	RM
HASIL	5	687,396,910.00	1,029,847,349.98	897,661,252.00
<i>Tolak:</i>				
Belanja Mengurus	5	979,526,843.00	695,630,866.85	705,881,481.01
LEBIHAN / (KURANGAN) HASIL		(292,129,933.00)	334,216,483.13	191,779,770.99
<i>Tolak:</i>				
Belanja Pembangunan	7	346,123,190.00	307,455,930.50	194,828,910.94
LEBIHAN / (KURANGAN) KESELURUHAN		(638,253,123.00)	26,760,552.63	(3,049,139.95)
DIBIYAI OLEH:				
Pinjaman	6		0.00	11,000,000.00
Terimaan Balik Pinjaman dan Peibagai Terimaan	7		72,188,056.06	37,338,163.95
Perubahan Tunai, Pelaburan dan Amanah			(98,948,608.69)	(45,289,023.40)
JUMLAH PEMBIAYAAN			(26,760,552.63)	3,049,139.95

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini

Lampiran VI

PENYATA AKAUN MEMORANDUM
pada 31 Disember 2016

	<i>Nota</i>	<i>2016</i> RM	<i>2015</i> RM
MEMORANDUM ASET			
Pinjaman Boleh Dituntut	8	183,558,361.25	159,320,045.10
Pelaburan		238,814,036.97	239,673,929.52
MEMORANDUM LIABILITI			
Hutang Awam	9	66,332,240.75	69,467,942.40

Nota-nota pada muka sural yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

DASAR DAN KAEDAH PERAKAUNAN YANG SIGNIFIKAN

1. DASAR DAN PRINSIP PERAKAUNAN

Dasar dan prinsip perakaunan diguna secara konsisten dalam penyediaan penyata kewangan kecuali dinyatakan sebaliknya.

- a) Dasar perakaunan adalah tertakluk kepada undang-undang dan peraturan yang berkaitan dengan pengurusan perakaunan dan kewangan Kerajaan Negeri.
- b) Perakaunan Kerajaan Negeri adalah berasaskan Kumpulan Wang Disatukan selaras dengan:
  - i) Perkara 97 Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan bahawa segala hasil diterima kecuali Zakat, Fitrh, dan Baiatulmal atau lain-lain hasil agama Islam seumpamanya, dikumpulkan menjadi satu kumpulan wang.
  - ii) Perkara 104 Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan bahawa tiada wang boleh dikeluarkan dari Kumpulan Wang Disatukan melainkan diperuntukkan atau dibenarkan dengan cara lain oleh Parlimen, kecuali untuk perbelanjaan langganan tertentu.
  - iii) Seksyen 7 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61] memperuntukkan Kumpulan Wang Disatukan dibahagi kepada Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan.
- c) Kerajaan Negeri mengamalkan asas perakaunan tunai ubahsuai. Semua urusan niaga bayaran dan terimaan diakaunkan apabila bayaran dibuat dan terimaan diperolehi dengan pengubahsuaian seperti berikut:
  - i) Bayaran bagi kerja yang telah dijalankan, bekalan dan perkhidmatan yang telah diterima sehingga 31 Disember tahun kewangan semasa boleh dibayar dalam bulan Januari tahun berikutnya dan dikenakan kepada peruntukan tahun kewangan semasa.
  - ii) Terimaan wang tunai yang belum dibankkan dan wang tunai dalam bank yang belum diambilkira dalam buku tunai pejabat perakaunan pada 31 Disember tahun kewangan semasa merupakan wang tunai dalam peralihan dan diakaunkan sebagai hasil tahun kewangan semasa.
  - iii) Mengakaun urusan niaga bukan tunai: terleluh seperti pindah peruntukan daripada Akaun Hasil Disatukan ke Akaun Amanah Disatukan, Untung Rugi Pelaburan, Hapuskira Pinjaman Amanah, Penukaran Pinjaman Kepada Ekuiti dan seumpamanya.
- d) Entiti perakaunan terdiri daripada semua Jabatan Kerajaan Negeri.
- e) Tahun kewangan sebagaimana yang telah ditetapkan di bawah Seksyen 3 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61] adalah satu tempoh dua belas bulan yang berakhir pada 31 Disember setiap tahun.
- f) Mata wang yang digunakan dalam penyata kewangan ini adalah Ringgit Malaysia (RM). Urus niaga yang melibatkan mata wang asing telah ditukar kepada nilai setara RM berdasarkan kadar pertukaran Bank Negara Malaysia atau Jabatan Akaintan Negara Malaysia mengikut polisi yang ditetapkan.
- g) Penyata Kewangan disediakan mengikut asas yang sama dengan Anggaran Perbelanjaan bagi membolehkan perbandingan dibuat.
- h) Apabila berlaku perubahan ke atas persembahan atau klasifikasi butiran, angka perbandingan telah dinyatakan semula kecuali dinyatakan sebaliknya.

2. PERSEMBAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Persembahan Penyata Kewangan dan nota yang disertakan bagi tahun 2016 telah dibuat penambahbaikan bagi memudahkan pemahaman dan penganalisan.

Penyata Prestasi Kewangan adalah penyata baharu yang menunjukkan prestasi kewangan Kerajaan Negeri secara keseluruhan.

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disediakan mengikut kehendak Seksyen 16(1) Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61], Piawaian Perakaunan Kerajaan dan *International Public Sector Accounting Standard (IPSAS) - Financial Reporting under the Cash Basis of Accounting* mengandungi komponen berikut:

- a) Penyata Kedudukan Kewangan
- b) Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai
- c) Penyata Prestasi Kewangan
- d) Penyata Akaun Memorandum
- e) Nota Kepada Penyata Kewangan

3. WANG TUNAI

Wang Tunai terdiri daripada Wang Tunai Dalam Bank, Wang Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Tangan.

Wang Tunai Dalam Perjalanan menunjukkan wang tunai yang belum dibankkan dan wang tunai dalam bank yang belum diambil kira dalam buku tunai pejabat perakaunan pada akhir tahun kewangan.

Wang Tunai Dalam Tangan merupakan Panjar Wang Runcit.

Wang Tunai pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

Perihal	2016	2015
	RM	RM
Wang Tunai Dalam Bank	9,030,364.89	6,006,395.06
Wang Tunai Dalam Perjalanan	565,560.93	649,567.70
Wang Tunai Dalam Tangan	337,900.00	337,180.05
JUMLAH WANG TUNAI	9,933,825.82	6,993,142.81

4. PELABURAN

Pelaburan terdiri daripada Pelaburan Kumpulan Wang Amanah dan Pelaburan Am dan dinyatakan pada nilai buku.

Pelaburan Kumpulan Wang Amanah ialah pelaburan yang dibuat daripada Kumpulan Wang Amanah selaras dengan arahan amanah Seksyen 9 dan suratkara amanah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) serta peraturan yang berkuatkuasa. Pelaburan Am adalah semua pelaburan yang dibuat daripada lebihan Kumpulan Wang Disatukan selain daripada pelaburan Kumpulan Wang Amanah. Pelaburan Am juga merangkumi pelaburan daripada penukaran pinjaman kepada ekuiti.

Pelaburan pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

Perihal	2016		2015	
	Nilai Buku		Nilai Buku	
	Pelaburan Kumpulan Wang Amanah RM	Pelaburan Am RM	Pelaburan Kumpulan Wang Amanah RM	Pelaburan Am RM
Saham	0.00	31,450,000.00	0.00	31,450,000.00
Deposit Dalam Negeri	30,150,000.00	1,757,000,000.00	22,000,000.00	1,499,000,000.00
Jumlah	30,150,000.00	1,788,450,000.00	22,000,000.00	1,530,450,000.00
JUMLAH PELABURAN		1,818,600,000.00		1,552,450,000.00

5. AKAUN HASIL DISATUKAN

Akaun Hasil Disatukan mengakui semua urus niaga terimaan hasil dan perbelanjaan mengurus Kerajaan selaras dengan Perkara 97 dan 98 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7(a) Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61].

Akaun Hasil Disatukan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

Perihal	2016			2015		
	Anggaran RM	Sebenar RM	% Anggaran	Sebenar RM	% Anggaran	
BAKI PADA 1 JANUARI		952,529,742.07		880,749,971.08		
HASIL						
Hasil Cukai	135,796,350.00	133,112,821.51	98.02	128,919,626.12	98.08	
Hasil Bukan Cukai	448,840,560.00	579,799,792.91	129.18	591,769,021.27	133.89	
Terimaan Bukan Hasil	102,760,000.00	316,934,735.56	308.42	176,972,604.61	211.92	
Jumlah Hasil	687,396,910.00	1,029,847,349.98	149.82	897,661,252.00	136.64	
PERBELANJAAN MENGRUS						
Emolumen	165,383,511.00	158,597,870.39	95.90	142,848,995.94	90.37	
Perkhidmatan dan Bekalan	147,253,018.00	135,128,385.07	91.77	124,974,605.02	90.83	
Aset	7,346,404.00	6,063,944.18	82.54	6,805,921.81	89.60	
Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap**	433,389,790.00	392,901,468.90	90.66	423,705,485.52	92.52	
Perbelanjaan-perbelanjaan lain	6,154,120.00	2,939,198.31	47.76	7,546,472.72	125.10	
Perbelanjaan Mengurus (sebelum pindahan)	759,526,843.00	695,630,866.85	91.59	705,881,481.01	92.00	
Pindahan Lebihan Hasil ke Kumpulan Wang Pembangunan	220,000,000.00	245,000,000.00		120,000,000.00		
Jumlah Perbelanjaan Mengurus (selepas pindahan)	979,526,843.00	940,630,866.85	96.03	825,881,481.01	93.08	
Lebihan/(Kurangan) bagi Tahun		89,216,483.13		71,779,770.99		
BAKI PADA 31 DISEMBER		1,041,746,225.20		952,529,742.07		

Nota: (***) - Tidak termasuk pindahan ke Kumpulan Wang Pembangunan.

(a) Hasil

Hasil diakaunkan secara jumlah kasar ke dalam Akaun Hasil kecuali diperuntukkan sebaliknya oleh mana-mana undang-undang.

Hasil mengikut penjenisannya bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

Perihal	2016			2015		
	Anggaran Asal RM	Anggaran Disemak RM	Sebenar RM	% Anggaran	Sebenar RM	% Anggaran
HASIL CUKAI						
Cukai Tanah	123,844,800.00	123,844,800.00	116,880,006.50	94.38	113,942,054.42	94.22
Cukai Parit Dan Talair	761,550.00	761,550.00	576,669.08	75.72	600,746.72	71.16
Cukai Langsung Yang Lain	190,000.00	190,000.00	156,330.00	82.28	122,580.00	73.62
Cukai Hiburan	11,000,000.00	11,000,000.00	15,499,815.92	140.91	14,254,244.98	150.04
Jumlah Hasil Cukai	135,796,350.00	135,796,350.00	133,112,821.51	98.02	128,919,626.12	98.08

(disambung)

(sambungan)

Hasil mengikut penjenisannya bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 adalah seperti berikut.

Perihal	2016				2015	
	Anggaran Asal	Anggaran Disemak	Sebenar	%	Sebenar	%
	RM	RM	RM	Anggaran	RM	Anggaran
HASIL BUKAN CUKAI						
Lesen, Bayaran Pendaftaran dan Permit	9,146,530.00	9,146,530.00	13,227,542.22	144.62	11,457,033.52	138.08
Perkhidmatan dan Bayaran						
Perkhidmatan	78,639,790.00	78,639,790.00	80,087,062.87	101.84	81,945,099.57	124.31
Perolehan daripada Jualan Barangan	295,143,510.00	295,143,510.00	388,829,501.75	131.74	420,694,926.05	136.38
Sewaan	7,381,730.00	7,381,730.00	7,964,324.69	107.89	7,429,676.08	138.36
Keuntungan Pembiayaan Dan Perolehan Pelaburan	52,794,000.00	52,794,000.00	70,818,672.12	133.76	65,434,382.52	129.87
Denda dan Hukuman	5,635,000.00	5,635,000.00	6,630,286.26	117.66	4,736,374.81	133.99
Sumbangan Dan Bayaran Ganti	100,000.00	100,000.00	12,442,403.00	12,442.40	71,528.72	0.00
Jumlah Hasil Bukan Cukai	448,840,560.00	448,840,560.00	579,799,792.91	129.18	591,769,021.27	133.89
TERIMAAN BUKAN HASIL						
Pulangan Balik Perbelanjaan	3,010,000.00	3,010,000.00	42,352,029.28	1,407.04	12,276,385.51	407.85
Terimaan daripada Agensi-agensi	99,750,000.00	99,750,000.00	274,582,706.28	275.27	164,696,219.10	204.59
Jumlah Terimaan Bukan Hasil	102,760,000.00	102,760,000.00	316,934,735.56	308.42	176,972,604.61	211.92
JUMLAH HASIL	687,396,910.00	687,396,910.00	1,029,847,349.98	149.82	897,661,252.00	136.54

(b) Perbelanjaan Mengurus

Perbelanjaan Mengurus terdiri daripada perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan dan Bekalan seperti emolument, perkhidmatan dan bekalan aset pemberian dan kenaikan bayaran tetap dan perbelanjaan-perbelanjaan lain.

Perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan adalah perbelanjaan yang dikenakan ke atas Kumpulan Wang Disatukan mengikut undang-undang Persekutuan selaras dengan Perkara 98 Perlembagaan Persekutuan.

Perbelanjaan bagi Maksud Bekalan adalah perbelanjaan yang dikenakan ke atas Kumpulan Wang Disatukan berdasarkan kelulusan Dewan Undangan Negeri selaras dengan Perkara 104 Perlembagaan Persekutuan.

Perbelanjaan Mengurus mengikut Maksud Perbelanjaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

Maksud Perbelanjaan	2016			
	Anggaran Asal RM	Anggaran Dipinda RM	Sebenar RM	% Anggaran
PERBELANJAAN TANGGUNGAN				
T 01 Peruntukan Diraja	3,429,320.00	3,429,320.00	2,931,255.91	85.48
T 02 Pejabat Ketua Menteri Dan Pejabat Setiausaha Kerajaan	231,600.00	231,600.00	117,508.11	50.74
T 03 Jabatan Kewangan Negeri	23,145,200.00	23,145,200.00	11,617,558.32	50.19
Jumlah Perbelanjaan Tanggungan	26,806,120.00	26,806,120.00	14,666,322.34	54.71
PERBELANJAAN BEKALAN				
B 01 Pejabat Ketua Menteri Dan Pejabat Setiausaha Kerajaan	146,310,056.00	146,310,056.00	143,086,335.36	97.80
B 02 Pejabat Tanah Dan Galian	9,547,990.00	9,547,990.00	8,367,435.47	87.64
B 03 Pejabat Daerah Dan Tanah, Daerah Timur Laut	7,451,490.00	7,451,490.00	6,857,967.42	92.03
B 04 Pejabat Daerah Dan Tanah Daerah Barat Daya	6,784,928.00	6,784,928.00	6,056,100.93	89.26
B 05 Pejabat Daerah Dan Tanah Seberang Perai Utara	8,677,230.00	8,677,230.00	8,083,331.49	93.16
B 06 Pejabat Daerah Dan Tanah Seberang Perai Tengah	7,642,190.00	7,642,190.00	7,146,738.48	93.52
B 07 Pejabat Daerah Dan Tanah Seberang Perai Selatan	6,362,890.00	6,362,890.00	6,131,210.37	96.36
B 08 Jabatan Pengajaran Dan Satrian	37,894,299.00	37,894,299.00	36,954,481.88	97.52
B 09 Jabatan Perhutanan	3,771,820.00	3,771,820.00	3,553,279.84	94.21

(disambungi)

(sambungan)

Perbelanjaan Mengurus mengikut Maksud Perbelanjaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 adalah seperti berikut

Maksud Perbelanjaan	2016			% Anggaran
	Anggaran Asal RM	Anggaran Dipinda RM	Sebenar RM	
PERBELANJAAN BEKALAN				
B. 10 Jabatan Taman Botani	4,917,160.00	4,917,160.00	4,158,103.74	84.56
B. 12 Jabatan Kerja Raya	38,025,930.00	38,025,930.00	35,095,562.67	92.29
B. 13 Jabatan Hal Ehwal Agama	19,819,990.00	19,819,990.00	18,931,677.12	95.52
B. 14 Jabatan Kebajikan Masyarakat	10,484,290.00	10,484,290.00	10,339,912.02	98.62
B. 15 Jabatan Perancang Bandar Dan Desa	4,980,780.00	4,980,780.00	4,757,404.87	95.52
B. 16 Jabatan Kewangan Negeri	614,502,630.00	614,502,630.00	358,152,114.37	58.28
B. 17 Jabatan Perkhidmatan Veterinar	5,481,650.00	6,481,650.00	5,513,126.41	85.06
B. 18 Jabatan Pertanian	8,909,160.00	8,909,160.00	7,815,070.10	87.72
B. 19 Jabatan Multi Negeri	3,019,740.00	3,019,740.00	2,930,515.58	97.05
B. 20 Jabatan Kehakiman Syariah Negeri	7,136,500.00	7,136,500.00	7,034,176.39	98.57
Jumlah Perbelanjaan Bekalan	952,720,723.00	952,720,723.00	680,964,544.51	71.48
PERBELANJAAN MENGURUS	979,526,843.00	979,526,843.00	695,630,866.85	71.02
PINDAHAN LEBIHAN HASIL KE KUMPULAN WANG PEMBANGUNAN			245,000,000.00	
PERBELANJAAN MENGURUS (selepas pindahan)			940,630,866.85	

Maklumat terperinci perbelanjaan mengurus dapat dirujuk di Lampiran A - Penyata Perbelanjaan Mengurus bagi tahun berakhir 31 Disember 2016.

6. AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

Akaun Pinjaman Disatukan mengaakun semua terimaan dan bayaran baik pinjaman di bawah kuasa undang-undang Persekutuan.

Bayaran faedah hutang negen tidak diaakun di Akaun Pinjaman Disatukan sebaliknya dikenakan kepada perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan T03 berjumlah RM1,005,630.25 seperti di Nota 5(b).

Semua baki Pinjaman dipindah ke Kumpulan Wang Pembangunan.

Akaun Pinjaman Disatukan pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut.

Perihal	2016	2015
	(Debit)/Kredit RM	(Debit)/Kredit RM
PINJAMAN		
Badan Berkanun		
Baki pada 1 Januari	0.00	0.00
Terimaan	0.00	0.00
Bayaran	0.00	0.00
Baki pada 31 Disember	0.00	0.00
Bekalan Air		
Baki pada 1 Januari	0.00	0.00
Terimaan	0.00	11,000,000.00
Bayaran	0.00	(11,000,000.00)
Baki pada 31 Disember	0.00	0.00
BAKI AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	0.00	0.00

7. AKAUN AMANAH DISATUKAN

Akaun Amanah Disatukan mengaunkan semua termaan dan bayaran wang amanah mengikut kehendak undang-undang, akta-akta amanah, suratcara amanah, arahan amanah dan perjanjian. Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Akaun Deposit.

Bagi Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, sebahagian besar urus niaga semasa terdiri daripada urus niaga Akaun Penyelesaian Utama Perbendaharaan. Akaun penyelesaian ini mengaunkan urus niaga bagi Akaun Kawalan, dan akaun seumpamanya yang tidak melibatkan termaan atau bayaran sebenar.

Akaun Amanah Disatukan pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

Perihal	Baki pada 01.01.2016 (Debit)/Kredit	Debit	Kredit	Baki pada 31.12.2016 (Debit)/Kredit
	RM	RM	RM	RM
KUMPULAN WANG AMANAH KERAJAAN				
Kumpulan Wang Pembangunan	27,571,515.42	307,455,930.50	317,188,056.06	37,303,640.96
Kumpulan Wang Pinjaman Perumahan	0.00	0.00	0.00	0.00
Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	150,113,901.92	4,862,313,029.01	4,853,969,250.14	141,770,123.05
<i>Jumlah Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	177,685,417.34	5,169,768,959.51	5,171,157,306.20	179,073,764.03
KUMPULAN WANG AMANAH AWAM				
Kumpulan Wang Amanah Khas	0.00	0.00	0.00	0.00
Kumpulan Wang Amanah Am	313,335,155.94	530,794,520.38	645,335,923.27	427,876,558.83
<i>Jumlah Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	313,335,155.94	530,794,520.38	645,335,923.27	427,876,558.83
AKAUN DEPOSIT				
Deposit Am	115,892,827.46	62,917,555.46	126,862,005.76	179,837,277.76
Deposit Pelarasan	0.00	0.00	0.00	0.00
<i>Jumlah Akaun Deposit</i>	115,892,827.46	62,917,555.46	126,862,005.76	179,837,277.76
JUMLAH AKAUN AMANAH DISATUKAN	606,913,400.74	5,763,481,035.35	5,943,355,235.23	786,787,600.62

Termaan lain di Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai sebanyak RM170,142,074.32 merupakan baki bersih Akaun Amanah

(a) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan mengaunkan termaan dan peruntukan Kerajaan dan bayaran bagi maksud tertentu mengikut Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61). Kumpulan Wang Amanah Kerajaan terdiri daripada Kumpulan Wang Pembangunan dan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan.

(i) Kumpulan Wang Pembangunan mengaunkan termaan dan bayaran pembangunan seperti yang diperuntukkan oleh Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 (Akta 406)

Termaan utama bagi kumpulan wang ini terdiri daripada pindahan dari Akaun Hasil Disatukan, pinjaman yang diambil bagi maksud pembangunan dan termaan bayaran balik pinjaman yang dikeluarkan daripada kumpulan wang ini.

Bayaran kumpulan wang ini adalah perbelanjaan pembangunan secara langsung atau pinjaman.

Kumpulan Wang Pembangunan pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

Perihal	2016	2015
	(Debit)/Kredit RM	(Debit)/Kredit RM
BAKI PADA 1 JANUARI	27,571,515.42	54,082,263.01
TERIMAAN		
Pindahan Dari Akaun Hasil Disatukan	245,000,000.00	120,000,000.00
Pindahan Dari Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	11,000,000.00
Pemberian Tahap Pembangunan Ekonomi	13,516,000.00	13,516,000.00
Sewa Beli Daripada Perumahan Murah	2,455,719.46	2,427,216.94
Jualan Rumah Kos Rendah	172,306.20	463,586.61
Pindahan Danpada Kumpulan Wang Amanah	30,000,000.00	0.00
Terimaan Balik Pinjaman Daripada PDC	639,313.04	639,313.04
Terimaan Balik Pinjaman Daripada MPSP	4,996,125.27	4,996,125.27
Pajakan PBA	19,408,592.09	12,195,921.49
Terimaan Balik Pinjaman Danpada PBA	1,000,000.00	0.00
Kumpulan Wang Pembangunan Negeri – Wang Tunai	0.00	3,100,000.00
Jumlah Terimaan	317,188,056.06	168,338,163.35
BAYARAN		
Perbelanjaan Pembangunan		
Langsung	307,455,930.50	180,828,910.94
Pinjaman	0.00	14,000,000.00
Jumlah Bayaran	307,455,930.50	194,828,910.94
Lebihan/(Kurangan) Bagi Tahun	9,732,125.56	(26,490,747.59)
BAKI KUMPULAN WANG PEMBANGUNAN PADA 31 DISEMBER	37,303,640.98	27,571,515.42

Maklumat terperinci perbelanjaan pembangunan dapat dirujuk di Lampiran B - Penyata Perbelanjaan Pembangunan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016.

Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut.

Perihal	2016	2015
	(Debit)/Kredit RM	(Debit)/Kredit RM
AKAUN PENYELESAIAN		
Akaun Semasa Antara Pentadbiran	0.00	550,000.00
Akaun Penyelesaian Utama Perbendaharaan	1,114,980.36	1,620,980.16
<i>Jumlah Akaun Penyelesaian</i>	1,114,980.36	2,170,980.16
AKAUN PERNIAGAAN		
Akaun Worksyop JKR	647,827.62	714,864.35
<i>Jumlah Akaun Perniagaan</i>	647,827.62	714,864.35
AKAUN PINJAMAN		
Kumpulan Wang Pinjaman Kenderaan	2,439,531.80	2,399,470.73
Kumpulan Wang Pendahuluan Diri	382,650.00	380,499.98
Kumpulan Wang Pendahuluan Pelbagai	436,386.60	510,396.50
Kumpulan Wang Pinjaman Komputer	232,855.60	456,183.60
Tabung Amanah Pinjaman Penuntut-penuntut	34,813,904.36	35,431,130.50
<i>Jumlah Akaun Pinjaman</i>	28,305,329.36	39,177,681.31
KUMPULAN WANG LUAR JANGKA		
Kumpulan Wang Amanah Belanja Mengejut	400,000.00	400,000.00
<i>Jumlah Kumpulan Wang Luar Jangka</i>	400,000.00	400,000.00
PELBAGAI KUMPULAN WANG		
Kumpulanwang Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri	60,123,711.30	53,135,917.37
Jawatankuasa Pesta Pulau Pinang	110,940.84	80,841.84
Jawatankuasa Ekspo Pertanian	957,099.92	1,014,395.66
Jawatankuasa Induk Pelancongan	427,866.09	215,723.79
Jawatankuasa Hal Ehwal Wanita	174,621.15	232,051.79
Jawatankuasa Tapak Pesta	3,178,329.18	3,851,077.54
Kumpulanwang Kebajikan Negeri	183,122.80	776,203.39
Akaun Amanah Pengurusan Krisis Negeri	4,000,000.00	4,000,000.00
Kumpulanwang Bantuan Wang TYT Negeri	40,190.55	58,323.96
Kumpulanwang Amanah Tabung TYT (Pelaburan)	2,150,000.00	2,200,000.00
Kumpulanwang Amanah Pelaburan Negeri	7,685,836.00	34,120,735.93
Akaun Kena Bayar	22,270,268.88	7,965,104.83
<i>Jumlah Pelbagai Kumpulan Wang</i>	101,301,986.71	107,650,376.10
JUMLAH PELBAGAI KUMPULAN WANG AMANAH KERAJAAN	141,770,123.05	150,113,901.92

(b) Kumpulan Wang Amanah Awam

Kumpulan Wang Amanah Awam mengaikaun terimaan dan bayaran bagi maksud tertentu mengikut akta khas atau Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61]. Kumpulan Wang Amanah Awam terdiri daripada Amanah Khas yang diwujudkan di bawah aktanya sendiri dan Amanah Am yang diwujudkan di bawah Seksyen 9 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61]. Sumber kewangan kumpulan wang ini adalah daripada badan-badan atau orang perseorangan untuk tujuan tertentu.

Kumpulan Wang Amanah Awam yang matan bagi setiap Kumpulan Wang Amanah Awam pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	2016 RM	2015 RM
AMANAH AM		
Kumpulanwang Pembangunan Hutan	128,068.09	128,068.09
Penyelenggaraan Rumah-Rumah Pangsa	528,357.47	745,900.37
Akaun Amanah Bayaran Pampasan PAKR	292,177.90	555,862.90
Akaun Amanah Fi Majlis Tempatan Negeri Pulau Pinang	15,277,836.11	10,555,572.54
Kajian Rancangan Tempatan Daerah Pulau Pinang	288,413.94	304,173.94
Akaun Amanah Saliran Pulau Pinang	20,496,967.01	38,387,560.28
Akaun Amanah Pengurusan SPEKS	898,917.72	985,540.19
Akaun Amanah Pelbagai Jabatan Kerja Raya	3,004,963.78	1,701,640.41
Akaun Amanah Kebun Bunga Pulau Pinang	38,890.09	38,890.09
Akaun Amanah Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang	163,495.62	180,359.33
Akaun Amanah Penang Future Foundation	1,033,728.93	421,244.16
Akaun Amanah Penang Future Foundation (Pelaburan)	28,000,000.00	19,800,000.00
Akaun Amanah Pelbagai Bagi Projek PAKR	125,147,642.12	99,128,321.55
Akaun Amanah Perumahan Bumiputera	100,927,349.62	85,621,972.69
Akaun Amanah Pengurusan Sokongan Keluarga Kehakiman Syariah Negeri Pulau Pinang	276,960.00	272,760.00
Akaun Amanah Kesenian Negeri Pulau Pinang	4,270.50	134,350.50
Akaun Amanah Pengurusan Kompleks Masyarakat Penyayang	617,777.42	523,152.80
Akaun Amanah Kebajikan Dan Kemasyarakatan Negeri Pulau Pinang	0.00	2,000,000.00
Akaun Amanah Rumah Ibadat Bukan Islam Negeri	6,471,162.40	0.00
Akaun Amanah Jabatan Kewangan Negeri Pulau Pinang	124,279,580.11	51,849,786.10
JUMLAH KUMPULAN WANG AMANAH AWAM	427,876,558.83	313,335,155.94

(c) Akaun Deposit

Akaun Deposit terdiri daripada Deposit Am dan Deposit Pelarasan. Deposit Am adalah wang yang diterima khusus bagi sesuatu maksud di bawah undang-undang atau perjanjian dan perlu dibayar balik apabila maksud telah tercapai. Deposit Pelarasan adalah akaun sementara yang diguna sebelum bayaran dibuat atau pelarasan kepada akaun tertentu.

Akaun Deposit yang matan bagi setiap kategori Deposit pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	2016 (Debit)/Kredit RM	2015 (Debit)/Kredit RM
DEPOSIT AM		
Pelbagai Deposit JKR	51,552,475.67	53,483,432.23
Pejabat Tanah Timur Laut	45,560,914.11	13,640,953.90
Pejabat SUK - Berbagi-bagai	31,614,470.98	792,530.98
Deposit Perparitan Bersepadu	16,915,427.45	7,314,770.05
Pejabat Tanah Baik Pulau	9,540,773.66	9,653,271.30
Pelbagai Deposit Am	24,663,215.89	31,007,769.00
JUMLAH AKAUN DEPOSIT	179,837,277.76	115,892,827.46

8. MEMORANDUM ASET

Memorandum Aset menunjukkan sebahagian aset kewangan kerajaan iaitu Pinjaman Boleh Dituntut dan Pelaburan yang dikenakan kepada perbelanjaan mengurus atau pembangunan, tetapi tidak dinyatakan dalam Penyata Kedudukan Kewangan.

(a) Pinjaman Boleh Dituntut

Pinjaman Boleh Dituntut adalah baki pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan Negeri kepada Agensi, Pihak Berkuasa Tempatan, Badan Berkanun dan Pelbagai

Pinjaman Boleh Dituntut pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	<i>Baki Belum Selesai pada</i>	
	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>RM</i>	<i>RM</i>
Pinjaman Kepada Majlis Perbandaran	73,074,029.69	77,386,540.68
Pinjaman Kepada Perbadanan Bekalan Air	73,000,000.00	44,000,000.00
Pinjaman Kepada Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang	4,304,331.56	4,753,504.42
Pinjaman Kepada Jelutong Development Sdn. Bhd. - <i>'Reimbursable Land Cost'</i>	33,180,000.00	33,180,000.00
JUMLAH PINJAMAN BOLEH DITUNTUT	183,558,361.25	159,320,045.10

Maklumat terperinci Pinjaman Boleh Dituntut dapat dirujuk di Lampiran C - Penyata Akaun Memorandum Pinjaman Boleh Dituntut pada 31 Disember 2016.

(b) Pelaburan

Pelaburan adalah pegangan ekuiti dalam syarikat dan badan berkanun

Pelaburan pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	<i>Nilai Buku</i>	
	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>RM</i>	<i>RM</i>
Pelaburan Lembaga Kumpulanwang Amanah Pelaburan Pulau Pinang (LKAPP)	65,980,763.78	66,840,056.33
Pelaburan Ekuiti	172,833,873.19	172,833,873.19
JUMLAH PELABURAN	238,814,636.97	239,673,929.52

Maklumat terperinci Pelaburan dapat dirujuk di Lampiran D - Penyata Akaun Memorandum Pelaburan pada 31 Disember 2016.

(c) Bayaran Fi Air Mentah

Baki Bayaran Fi Air Mentah bagi tahun berakhir 2016 adalah sejumlah RM4,827,000.00

9. MEMORANDUM LIABILITI

Memorandum Liabiliti menunjukkan sebahagian liabiliti kerajaan iaitu Hutang /awam yang tidak dinyatakan dalam Penyata Kedudukan Kewangan.

(a) Hutang Awam

Mulai tahun kewangan 2012, Hutang Awam diklasifikasi sebagai Pinjaman selaras dengan Para 1.10, Cash Basis IPSAS.

Hutang Awam pada 31 Disember 2016 adalah seperti berikut:

	2016 RM	2015 RM
<i>Perihal</i>		
PINJAMAN		
BAKI PADA 1 JANUARI	69,467,942.40	61,521,501.48
TERIMAAN		
Pinjaman Baru		
Perumahan Awam Kos Rendah (PAKR)	0.00	0.00
Projek Bekalan Air (PBA)	0.00	11,000,000.00
Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang (PDC)	0.00	0.00
<i>Jumlah Terimaan</i>	0.00	11,000,000.00
BAYARAN		
Bayaran Baik (Pokok)	3,135,701.65	3,053,559.08
BAKI HUTANG PADA 31 DISEMBER	66,332,240.75	69,467,942.40

10. AKAUN BELUM TERIMA

Akaun Belum Terima pada 31 Disember 2016 berjumlah RM82,955,705.68 berdasarkan rekod Jabatan dilaporkan sebagai maklumat lambanan, walaupun Kerajaan Negeri mengamalkan asas perakaunan tunai ubahsuai.

PNMB

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
KUALA LUMPUR, 2017
www.printnasiona.com.my
email: cservice@printnasiona.com.my
Tel.: 03-92366895 Faks: 03-92224773

JABATAN AUDIT NEGARA MALAYSIA

No. 15, Aras 1-5, Persiaran Perdana, Presint 2, Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan, 62518 Putrajaya.

I Tel : +603 8889 9000

I Faks : +603 8888 9721